

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

5

SIRA SAYISI: 284

**Denizli Milletvekili Şahin Tin ve Samsun Milletvekili
Fuat Köktaş ile 50 Milletvekilinin Türkiye
İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin
Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile
Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair
Kanun Teklifi (2/3876) ve Sanayi, Ticaret, Enerji,
Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/3876 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4
- Katılma Yazıları.....5
- Genel Gerekçesi 6
- Madde Gerekçeleri 7

• Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji

Komisyonu Raporu.....12

• Muhalefet Şerhleri.....23

• Teklif Metni.....43

• Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji

Komisyonunun Kabul Ettiği Metin 43

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>Şahin Tin</i>	<i>Fuat Köktaş</i>	<i>Serap Yaşar</i>
Denizli	Samsun	İstanbul
<i>Recep Uncuoğlu</i>	<i>Mehmet Erdoğan</i>	<i>İsmail Kaya</i>
Sakarya	Gaziantep	Osmaniye
<i>Fatma Aksal</i>	<i>Ahmet Berat Çonkar</i>	<i>Atilla Ödünç</i>
Edirne	İstanbul	Bursa
<i>Muhammet Müfit Aydın</i>	<i>Cemil Yaman</i>	<i>Mehmet Ali Cevheri</i>
Bursa	Kocaeli	Şanlıurfa
<i>Cemal Öztürk</i>	<i>Öznur Çalık</i>	<i>Selahattin Minsolmaz</i>
Giresun	Malatya	Kırklareli
<i>Çiğdem Koncağül</i>	<i>Ceyda Çetin Erenler</i>	<i>Semih Ekinci</i>
Tekirdağ	Kütahya	Sivas
<i>Abdullah Doğru</i>	<i>Zehra Taşkesenlioğlu Ban</i>	<i>Emrullah İşler</i>
Adana	Erzurum	Ankara
<i>Osman Aşkın Bak</i>	<i>Orhan Yegin</i>	<i>Bekir Kuvvet Erim</i>
Rize	Ankara	Aydın
<i>Ahmet Çolakoğlu</i>	<i>Ahmet Kılıç</i>	<i>Murat Baybatur</i>
Zonguldak	Bursa	Manisa
<i>Hamdi Uçar</i>	<i>Ahmet Sorgun</i>	<i>Şirin Ünal</i>
Zonguldak	Konya	İstanbul
<i>Hacı Turan</i>	<i>Yusuf Başer</i>	<i>İbrahim Aydemir</i>
Ankara	Yozgat	Erzurum
<i>Tahir Akyürek</i>	<i>Yasin Uğur</i>	<i>Müslüm Yüksel</i>
Konya	Burdur	Gaziantep
<i>Ahmet Mücahit Arınç</i>	<i>Yücel Menekşe</i>	<i>Bahar Ayvazoğlu</i>
İstanbul	Nevşehir	Trabzon
<i>Zemzem Gülander Açınal</i>	<i>Ahmet Aydın</i>	<i>Mehmet Sait Kirazoğlu</i>
Şanlıurfa	Adıyaman	Gaziantep
<i>Arife Polat Düzgün</i>	<i>İffet Polat</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>
Ankara	İstanbul	İzmir
<i>Ramazan Can</i>	<i>Hülya Nergis</i>	<i>Tülay Kaynarca</i>
Kırıkkale	Kayseri	İstanbul
<i>Zafer Işık</i>	<i>Derya Bakkak</i>	<i>Mehmet Ali Özkan</i>
Bursa	Gaziantep	Manisa
	<i>Veysel Eroğlu</i>	
	Afyonkarahisar	

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

18.10.2021

Ekrem Çelebi

Ağrı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına 15/10/2021 tarihinde sunulan 2/3876 Esas Numaralı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne imza sahibi olarak katılmak ister, bilginize arz ederim.

18.10.2021

Sena Nur Çelik

Antalya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye İhracatçı Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imza koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

15/10/2021

Burhan Çakır

Erzincan

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye İhracatçı Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri hakkında Kanun ile bazı Kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

15/10/2021

Süleyman Karaman

Erzincan

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri hakkında Kanun ile bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

15/10/2021

Husret Dinç

Hakkâri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik yapılmasına dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

15.10.2021

Fatih Süleyman Denizolgun

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

Fehmi Alpay Özalan

İzmir

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye İhracatçılar Meclisi ve İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifine imza koymak istiyorum.

Gereğini arz ederim.

15.10.2021

Selim Gültekin

Niğde

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/3876)	
ESAS	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Orta Vadeli Program (2022-2024) kapsamında 2021 yılında ihracatın %24,4 oranında artışla 211 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmesi tahmin edilmekte, 2022 yılında ise %9,4 artışla 230,9 milyar dolar seviyesine çıkarılması öngörülmektedir. 2021 yılı Ocak-Eylül dönemi gerçekleşen rakamlarına bakıldığında, ihracatımızın bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %36 oranında, 2019 yılının aynı dönemine kıyasla %21,2 oranında artışla 161 milyar dolar olduğu görülmektedir. Bununla birlikte Türkiye ekonomisi 2021 yılının ilk çeyreğinde %7,2 oranında, ikinci çeyrekte ise %21,7 oranında rekor bir büyüme kaydetmiştir. Mal ve hizmet ihracatımızın büyüme oranına katkısı 10,8 yüzde puan olarak kaydedilmiştir.

Verilerde de görüleceği üzere ihracat ekonomik büyümeye doğrudan katkı sağlamakta ve büyüklüğü ölçüsünde büyümeye pozitif etki yaratmaktadır. İhracatın ekonomik büyüme üzerindeki pozitif etkisinin artırılması ve sürdürülebilir kılınması için tabana yayılması elzem bulunmaktadır. İhracatın tabana yayılması misyonunda atılacak en önemli adım da firmaların ihracat kapasitesinin ve uluslararası pazardaki rekabet gücünün artırılmasıdır. Buna yönelik en önemli enstrümanlardan birisi ihracatçı firmaların finansmana erişiminin kolaylaştırılmasıdır.

Ticaret Bakanlığı'nca düzenli olarak kamuoyu ile paylaşılan Dış Ticaret Beklenti Anketlerinde finansman maliyetlerinin yüksek olduğunu değerlendiren firma sayısı çok fazla olmakta, son beklenti anketinde bu oran %74,3 seviyesinde yer almaktadır. Anılan oranda geçtiğimiz yıldan bu yana bir artış eğilimi de gözlenmektedir. Bu dinamizmin değiştirilebilmesi için ihracatçıların desteklenmesi ve ihracat hacimlerinin artırılmasının önündeki finansmana erişim engelinin de ortadan kaldırılması gerekmektedir; ihracatın tabana yayılması, ihracat hacminin sürdürülebilir şekilde artırılması için ihracatçıların finansman yapılarının güçlendirilerek, kefalet sistemi yoluyla, finansmana erişimlerinin sağlanması zaruri görülmektedir. Bu noktada, ihracat kredilerinin bankalar için daha az sermaye tüketecek, riskin

kısmen paylaşılacağı ve münhasıran ihracatçıya hizmet edecek bir yapı tesis edilmesi durumunda, bankacılık sektörü ihracat kredilerinde teminat sorununa takılmadan ihracatçılara verdiği desteği artırabilecektir. İhracat kredilerine erişimi arttıracak bu girişim ülke ihracatının stratejik hedefler doğrultusunda gelişmesine önemli katkılar sağlayacaktır.

Bu çerçevede hazırlanan Kanun Teklifiyle, ülkemizin ihracat stratejileri doğrultusunda ihracat odaklı ve devamlılık arz eden, ihracat ve döviz kazandırıcı hizmetlerle iştigal eden firmaların teminat ihtiyaçlarını karşılayan ihtisaslaşmış bir kefalet kurumu olarak Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin öz kaynaklarıyla kurulan İhracatı Geliştirme Anonim Şirketine İhracatçı Birliklerince gerekli sermaye katkısı sağlanması için gerekli kanuni düzenlemelerin yapılması öngörülmektedir.

Ayrıca, Türkiye’de ihracatı finansman yolu ile destekleyen tek resmi kuruluş olan Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin, diğer uluslararası ihracat kredi kuruluşlarıyla dış piyasada rekabet gücünü artırarak değişen ve gelişen dünya ticaretinden Türkiye’nin daha fazla pay alabilmesini sağlamak için diğer kamu bankalarına hâlihazırda tanınan istisna ve muafiyetlere sahip olması ve bu suretle ihracata ayırdığı kaynakların vergi yükümlülükleri ile daralmasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Bilindiği üzere, 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu uyarınca kurulan serbest bölgeler; ihracata yönelik yatırım ve üretimin teşvik edilmesi, doğrudan yabancı yatırımlar ile teknoloji girişinin hızlandırılması ve işletmelerin ihracata yönlendirilmesi için önemli işlev görmektedir. Tüm bu önemli işlevler gözönünde bulundurularak yapılması öngörülen düzenlemeyle, yeni serbest bölge kurulabilmesinin teşvik edilerek kuruluşa alt ve üst yapı yatırım taahhüdü altına giren Bölge Kurucu ve İşletici şirketlerin üstlendiği finansal risklerin hafifletilmesi, yatırım dönüş hızının artırılması ve iç verim oranının yükseltilmesi amaçlanmaktadır.

Yapılması öngörülen bu düzenlemelerle birlikte Kanun Teklifinde yer alan çeşitli maddelerle;

- 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda değişiklik yapılarak kaçakçılık suçlarına konu eşya ve araçların tasfiye işlemlerinin daha etkin ve hızlı şekilde gerçekleştirilmesini teminen düzenleme yapılmakta,

- Esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarının seçim dönemlerinde adayların eşit şartlara sahip olması hedeflenmekte,

- Ticaret Sicili Gazetesi ile Esnaf ve Sanatkârlar Sicil Gazetesine ilişkin Komitelerde Ticaret Bakanlığını temsilen yer alan üyeler yeniden düzenlenmekte,

- Şirket ortakları ile şirket alacaklılarının menfaatleri göz önünde bulundurularak şirketlerin tasfiye süreçlerinin basitleştirilmesi ve hızlandırılması amaçlanmakta,

ve ihtiyaç olduğu değerlendirilen diğer bazı alanlara ilişkin olarak değişiklikler yapılmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Kanun Teklifinin genel gerekçesinde belirtildiği üzere; ülkemizin ihracat stratejileri doğrultusunda ihracat odaklı ve devamlılık arz eden, ihracat ve döviz kazandırıcı hizmetlerle iştigal eden firmaların teminat ihtiyaçlarını karşılayan ihtisaslaşmış bir kefalet kurumu olarak Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin öz kaynaklarıyla kurulan İhracatı Geliştirme Anonim Şirketine İhracatçı Birliklerince gerekli sermaye katkısı sağlanması için kanuni düzenlemelerin yapılması öngörülmektedir.

Bu kapsamda, maddeyle 5910 sayılı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 18 inci maddesinde değişiklik yapılarak İhracatı Geliştirme Anonim Şirketine aktarılacak üzere, FOB ihracat bedelinin onbinde üçüne kadar (hizmet sektörlerinde brüt asgari ücretin on katına kadar) bir oranda kesinti yapılması ve adı geçen kefalet kurumunun ileride kendi iş

ve işlemleri ile yaratacağı öz kaynaklarına ilave bir gelir de sağlanarak sürekli güçlü bir finansal yapı içerisinde olması ve böylece ihracatçıya sürekli ve etkin bir şekilde hizmet vermesi amaçlanmıştır. Düzenleme ile getirilen kesinti, lağvedilen Türkiye Tanıtım Grubuna yapılan kesintinin yerine ikame olarak öngörülmektedir. Bu yolla İhracatı Geliştirme Anonim Şirketinin sermayesine eklenecek tutar, yine ihracatçıların finansmana erişimini kefalet vererek kolaylaştırmak amacıyla kullanılacak olup özellikle teminat mektubu masraflarından kurtulacak olan ihracatçıların kredi maliyetlerinde de bir düşüşe imkân sağlayacaktır.

Bununla birlikte hali hazırda hizmet sektörleri için alınan giriş aidatı ve yıllık aidat miktarı en fazla, on altı yaşından büyükler için uygulanan aylık asgari ücretin brüt tutarının beş katına karşılık gelen 17.890 TL tutarında tahsil edilebilmekte olup bu tutar yüksek ciro lu hizmet ihracatçılarımız dikkate alındığında, Hizmet İhracatçıları Birliğinin faaliyetlerini gereğince sürdürülebilmesi bakımından yetersiz kalmaktadır. Zira, anılan Birliğin üyesi olan şirketler; ulaştırmadan, müteahhithliğe, bilişimden, sağlığa kadar çok farklı alanlarda faaliyet göstermekte ve farklı ekonomik büyüklüklere sahip bulunmaktadırlar. Bu çerçevede söz konusu aidatların, üyelerin gelir düzeyine göre farklılaştırılabilmesini teminen, ciro bazlı kademelendirme esasına göre tahsiline olanak sağlayan bir düzenlemeye yer verilmekte ve üst gelir grubundaki şirketlerden en yüksek oranda alınmak üzere on altı yaşından büyükler için uygulanan aylık asgari ücretin brüt tutarı ile bu tutarın yirmi katı arasında belirlenen tutarda giriş aidatı ve yıllık aidat tahsiline yönelik düzenleme yapılmaktadır. Bu belirleme ilgili ihracatçı birliğinin genel kurul kararı ile yapılacaktır. Söz konusu belirlemede ihracat bedeli yerine cironun esas alınmasının nedeni, hizmet sektörlerinde mal sektöründe olduğu gibi gümrük kapılarından fiziken çıkan bir ürünün mevcut bulunmamasıdır.

Ayrıca, düzenleme kapsamında, "hizmet sektörü" ifadesi yukarıda da belirtildiği üzere "hizmet" in pek çok alt sektörü içeren geniş yelpazeli faaliyet alanlarını kapsamaması nedeniyle "hizmet sektörleri" olarak değiştirilmiştir.

Madde 2- Madde kapsamında İhracatçı Birliklerinin yedek akçelerinde bulunan meblağlar ile hali hazırda TİM nezdinde faaliyet göstermekte olan Türkiye Tanıtım Grubunun varlıkları İhracatı Geliştirme Anonim Şirketine aktarılmaktadır. Söz konusu aktarmaya ilişkin düzenlemelerde bu meblağların kısmen de aktarılabilceği öngörülerek Birliklerin ya da Türkiye Tanıtım Grubunun hali hazırda yürütmekte olduğu iş ve işlemler için kaynak problemi ile karşılaşılması da temin edilmiştir.

Madde 3- Maddeyle münhasıran ihracatçılara sadece ihracat kredilerinde kefalet kurumu olarak hizmet edecek İhracatı Geliştirme A.Ş.'ye Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesinde muafiyet tanınmak suretiyle daha etkin ve güçlü bir sermaye yapısıyla hizmet vermesi amaçlanmaktadır.

Madde 4- Maddeyle münhasıran ihracatçılara sadece ihracat kredilerinde kefalet kurumu olarak hizmet edecek İhracatı Geliştirme A.Ş.'ye Damga Vergisi Kanununda muafiyet tanınmak suretiyle daha etkin ve güçlü bir sermaye yapısıyla hizmet vermesi amaçlanmaktadır.

Madde 5- Maddeyle münhasıran ihracatçılara sadece ihracat kredilerinde kefalet kurumu olarak hizmet edecek İhracatı Geliştirme A.Ş.'ye Harçlar Kanununda muafiyet tanınmak suretiyle daha etkin ve güçlü bir sermaye yapısıyla hizmet vermesi amaçlanmaktadır.

Madde 6- Maddeyle münhasıran ihracatçılara sadece ihracat kredilerinde kefalet kurumu olarak hizmet edecek İhracatı Geliştirme A.Ş.'ye Katma Değer Vergisi Kanununda muafiyet tanınmak suretiyle daha etkin ve güçlü bir sermaye yapısıyla hizmet vermesi amaçlanmaktadır.

Madde 7- 2004 yılında yapılan değişiklik öncesinde 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Bu bölgelerde vergi, resim, harç gümrük ve kambiyo mükelleflerine dair mevzuat hükümleri uygulanmaz." hükmü uyarınca, Bölge Kurucu ve İşletici (BKİ) şirketler de serbest bölgelerde geçerli olan vergi muafiyetlerinden yararlanırken, 2004 yılında yapılan

değişiklik ile kurulmuş bulunan serbest bölgelerdeki BKİ şirketler sadece mevcut ruhsatlarının süresi sonuna kadar gelir vergisi ve kurumlar vergisinden istisna tutulmuştur. Bununla birlikte 2004 yılından sonra kurulacak serbest bölgelerde, bölgeyi kurup işletmekle yetkili BKİ şirketler için gelir ve kurumlar vergisi istisnası sağlanması imkanı kalmamıştır.

Aktif olarak faaliyet gösteren en son serbest bölge 2000 yılında kurulmuş olup, bu tarihten sonra yeni serbest bölge kurulmasına yönelik birçok talep olmasına rağmen serbest bölge kuruluşundaki ilk yatırım maliyetinin yüksek olması ve yatırım dönüş hızının uzun yıllara sari bir nitelik arz etmesi nedenleriyle, geçen zaman içerisinde yeni serbest bölgelerin faaliyete geçirilebilmesi mümkün olamamıştır.

İhracata yönelik yatırım ve üretimin teşvik edilmesi, doğrudan yabancı yatırımlar ile teknoloji girişinin hızlandırılması ve işletmelerin ihracata yönlendirilmesi için önemli işlevleri bulunan serbest bölgelerin yenilerinin kurulabilmesi için alt ve üst yapı yatırım taahhütleri altına giren BKİ şirketlerin üstlendiği finansal risklerin hafifletilmesi için yatırım dönüş hızının artırılması ve iç verim oranının yükseltilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Bu kapsamda, 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununa eklenmesi öngörülen ek 4 üncü maddeyle BKİ şirketlerin serbest bölgelerin kurulması ve işletilmesi ile ilgili faaliyetlerden elde ettikleri kazançlarının 30 yılı geçmemek üzere gelir veya kurumlar vergisinden istisna tutulmasına yönelik düzenleme yapılması, bu yolla yeni serbest bölge kurulabilmesi teşvik edilerek yeni serbest bölgelerin kuruluşunda alt ve üst yapı yatırım taahhüdü altına giren BKİ şirketlerin üstlendiği finansal risklerin hafifletilmesi için yatırım dönüş hızının artırılması ve iç verim oranının yükseltilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 8- Dış ticaret işlemlerinin finansmanına devlet destekli kuruluşlarca katkı sunulması, hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerin önemli politika araçlarından biri olagelmıştır. Dış ticaret işlemleri, doğası gereği, diğer işlemlere göre daha fazla belirsizliği içinde barındırmakta, bu nedenle ekonomik dalgalanmaların yaşandığı dönemlerde, ticari bankalarca fonlamanın ilk olarak kesildiği işlemler olmaktadır. Buna karşın, dış ticaret işlemlerinin finansmanında yaşanan sıkıntı bir yandan cari dönemde ticari ilişkileri bozmakta, ülkelerin üretim kapasitesini ve döviz kazanma yeteneğini olumsuz etkilemekteyken, diğer yandan güvene dayalı kurulan ticari ilişkileri orta-uzun vadede sekteye uğratarak olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Açıklanan gerekçeler ile dış ticaret işlemlerinde finansmanın sürdürülebilir olması kritik öneme sahiptir. Bu çerçevede Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketi; ihracata yönelik sanayileşmeyi, ihracat ürünlerinin niteliğinin artırılmasını, daha fazla pazara daha yüksek çeşitlilikte ürünler satılmasını, stratejik addedilen pazarlara giriş imkânı sağlanmasını, pazar paylarının artırılmasını ve dış ticaret işlemlerinin güven içinde yürütülmesini sağlamak amacıyla ihracatçıların ve yurtdışında iş üstlenen yüklenicilerin ihtiyaç duydukları kredi, sigorta ve garanti hizmetlerini sunmaktadır.

Türkiye’de ihracatı finansman yolu ile destekleyen tek resmi kuruluş olan Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin, diğer uluslararası ihracat kredi kuruluşlarıyla dış piyasada rekabet gücünü artırarak değişen ve gelişen dünya ticaretinden Türkiye’nin daha fazla pay alabilmesini sağlamak için diğer kamu bankalarına hâlihazırda tanınan istisna ve muafiyetlere sahip olması ve bu suretle ihracata ayırdığı kaynakların vergi yükümlülükleri ile daralmasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 9- 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 71 inci maddesinde Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin çıkarılmasına ilişkin esasların tespit edilmesi, yayım işlerinin sevk ve idare edilmesi ve Ticaret Bakanlığı ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği arasındaki çalışmalarını koordine etmek üzere Ticaret Bakanlığı Müsteşarının başkanlığında, ilgili müsteşar yardımcısı, İç Ticaret Genel Müdürü veya görevlendireceği yardımcısı, Birlik Genel Sekreteri, ilgili genel sekreter yardımcısı ve gazete müdüründen oluşan bir komitenin kurulması hüküm altına alınmıştır. Bilindiği üzere, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçişle birlikte 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle müsteşar ve müsteşar yardımcılığı kadroları iptal edildiğinden, maddede yapılması öngörülen değişikliklerle komitede yer alan Bakanlık temsilcilerinin yeniden düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 10- Esnaf ve Sanatkârlar Sicili Yönetmeliğinin 20 nci maddesi uyarınca sicil kayıtları aleni olmakla birlikte, özellikle meslek kuruluşlarının seçim dönemlerinde aday esnaf ve sanatkarların Ticaret Bakanlığından toplu üye listesi talepleri 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu çerçevesinde karşılanamamaktadır. Bu nedenle, mevcut organ üyeleri dışındaki adayların oda üyelerine ulaşamaması, kendi faaliyet yahut icraatlarını ifade edebilmeleri noktasında aleyhlerine eşitsiz bir durum oluşturmaktadır. Düzenleme ile halihazırda aleni olan ve Esnaf ve Sanatkârlar Sicil Gazetesinde yayımlanan bilgilerin, e-esnaf ve sanatkâr veri tabanı üzerinden de alınabilmesi sağlanarak seçim yarışlarının adil bir şekilde yürütülmesi hedeflenmektedir.

Madde 11- 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanununun 70 inci maddesinde Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Sicil Gazetesinin çıkarılmasına ilişkin esasların tespit edilmesi, yayım işlerinin sevk ve idare edilmesi ve Ticaret Bakanlığı ile Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonu arasındaki çalışmalarını koordine etmek üzere; Ticaret Bakanlığı Müsteşarının başkanlığında, ilgili müsteşar yardımcısı, Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürü ve genel müdür yardımcıları ile Konfederasyon genel sekreteri, genel sekreter yardımcısı ve Sicil Gazetesi müdüründen oluşan bir komitenin kurulması hüküm altına alınmıştır. Bilindiği üzere, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçişle birlikte 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle müsteşar ve müsteşar yardımcılığı kadroları iptal edildiğinden, maddede yapılması öngörülen değişiklikle komitede yer alan Bakanlık temsilcilerinin yeniden düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 12- Maddeyle 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun muafiyetleri düzenleyen 4 üncü maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Bu kapsamda münhasıran ihracatçılara sadece ihracat kredilerinde kefalet kurumu olarak hizmet edecek İhracatı Geliştirme A.Ş.’ye kurumlar vergisi muafiyeti tanınmak suretiyle daha etkin ve güçlü bir sermaye yapısıyla hizmet vermesi amaçlanmaktadır.

Madde 13- 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 10 uncu maddesinde kaçak eşya naklinde kullanılan taşıtlar için elkoyma ve alıkoyma tedbirlerinin nasıl uygulanacağına ilişkin hükümler düzenlenmektedir.

“Alıkoyma” tedbiri Türk Ceza Kanunu veya Ceza Muhakemeleri Kanununda yer almayan, yalnızca 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda geçen bir tedbirdir. Uygulamada mevcut madde metninde geçen “alıkonulur” ifadesinin mahkemelerce idari bir karar olarak yorumlanarak, alıkoyma kararı verilmediği görülmektedir. Bu nedenle bu taşıtlara yönelik olarak tasfiye işlemi başlatılması mümkün bulunmadığından taşıtlar bekletilmekten kaynaklı değer kaybına uğramaktadır. Maddenin ikinci fıkrasında yapılan değişiklik ile alıkoyma kararını vermeye yetkili mercilere netlik sağlanarak uygulamada yaşanan tereddütlerin giderilmesi amaçlanmaktadır.

Bilindiği üzere, Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu çerçevesinde kaçak eşya naklinde kullanılan taşıta mahkemelerce el koyma kararı verilmekte, Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca el koyma kararları taşıtın siciline şerh düşülmek suretiyle uygulanarak taşıt sahibine iade edilmektedir. El koyma kararı verilen taşıtın belli şartları taşıması halinde Mahkemelerce alıkoyma kararı verilmekte ve taşıt ancak bu aşamada tasfiye edilebilir hale gelmektedir. Uygulamada kaçak eşya naklinde kullanılması nedeniyle yakalanarak fiili olarak gümrük idaresine veya yedieminlere teslim edilmiş olan, hakkında elkoyma kararı bulunmakla birlikte alıkoyma kararı bulunmayan ve sahiplerince de teslim alınmamış taşıtlar bulunmaktadır. Söz konusu taşıtların Kanunen tasfiyesi mümkün bulunmamaktadır. Söz konusu taşıtların bekletilmekten kaynaklı yıpranmasının önlenmesini teminen maddeye eklenmesi öngörülen üçüncü fıkra ile, söz konusu taşıtların belirli süre içerisinde sahiplerince teslim alınmaması halinde tasfiye edilerek satış bedelinin kovuşturma sonucuna göre işlem yapılmak üzere taşıt sahibi adına emanete alınması yönünde düzenleme yapılmaktadır.

Madde 14- 25/2/2020 tarihli 31050 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2149 sayılı “Elektronik Sigara ve Benzeri Cihazlar ile Bazı Tütün Mamulleri ve Tütün Mamulünü Taklit Eder Tarzda Kullanılan Mamullerin İthaline İlişkin Karar”da sigara, sarmalık kıyılmış tütün mamulü, pipoluk tütün mamulü,

nargilelik tütün mamulü, puro ve sigarillo haricindeki tütün mamulleri ile ısıtılarak ya da yakılarak tüketilenler ve nikotin içersin ya da içermesin tütün mamulünü taklit eder tarzda kullanılan elektronik sigara ve elektronik nargile dâhil her türlü mamul ve bu mamullerin tüketiminde kullanılan elektronik cihaz, aksam, yedek parça ve solüsyonlarının ithali yasaklanmış, sayılan eşyaların yolcu beraberinde girişine ve transitine ilişkin düzenleme yapmaya Ticaret Bakanlığı yetkili kılınmıştır. Bu çerçevede elektronik sigaraların transitine yönelik olarak Ticaret Bakanlığınca yapılan düzenlemeler çerçevesinde elektronik sigaraların kara sınır kapılarından bir iç gümrük idaresine ya da bir kara, deniz veya hava sınır kapısına karayoluyla sevk edilmesine izin verilmemesi, deniz veya hava sınır kapılarından bir iç gümrük idaresine ya da bir kara sınır kapısına karayoluyla sevk edilmesine izin verilmemesi, deniz veya hava sınır kapılarından, yurt dışı edilmek üzere bir başka deniz veya hava sınır kapısına karayoluyla sevk edilmesine izin verilmesi (Ro-Ro dahil), Türkiye Gümrük Bölgesine giriş yaptığı deniz veya havalimanında geçici depolama yerine alınarak veya alınmaksızın başka bir deniz veya hava taşıtına aktarılarak aynı limandan tekrar Türkiye Gümrük Bölgesi dışına sevk edilmesine izin verilmesine karar verilmiştir. Yurtiçine satışı mümkün olmayan elektronik sigaralar yurtdışı edilmek üzere ihaleye sunulmaktadır. Ancak elektronik sigara transitinin çok sınırlı hallerde mümkün olması kaçak zannı ile el konulan elektronik sigaraların satılmamasına sebebiyet vermektedir. Transit kısıtlamalarının getirildiği 2020 Ağustos ayından bu yana satışa sunulan elektronik sigaraların hiçbiri satılmamıştır. Tasfiyelik hale gelen makaron cinsi eşyalar da yine ihraç amacıyla satışa sunulmakta olup, bu tür eşya da satış kabiliyetine haiz olmadığından ancak düşük bedellerle satılabilmektedir. Bu tür ürünlerin transit rejimi çerçevesinde taşınmasının içerdiği riskler ve yurt dışı edilse dahi tekrar kaçakçılık teşebbüsüne konu olabileceği de dikkate alınarak, bu tür ürünlerin el konulduğu anda numune alınarak eşyanın imha edilmesi öngörülmüştür.

Benzer şekilde, kaçak zannıyla elkonulan ilaçlar, ilaç hammaddeleri, ilaç hammaddesi içeren ürünler ve tıbbi cihaz ve malzemeler çoğunlukla kullanıma uygunsuz olduğundan numune alınarak imha edilmesine yönelik düzenleme yapılması ve bu eşyanın ambarlarda fuzuli olarak yer işgal etmesinin engellenmesi amaçlanmaktadır. Bununla birlikte bu eşyalardan kullanıma uygun görülenlerin ilgili bakanlıkların görüşü alınarak Ticaret Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle imha haricindeki yöntemlerle tasfiye edilmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Madde 15- 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa eklenen geçici madde hükmü ile, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce kaçak zannıyla el konulan ve Kanun Teklifiyle 5607 sayılı Kanunun 11 inci maddesine eklenmesi öngörülen eşyalara ilişkin geçiş hükmü düzenlenmektedir.

Madde 16- 14/12/2009 tarihli ve 5941 sayılı Çek Kanununun geçici 3 üncü maddesinin beşinci fıkrasında yapılması öngörülen değişikliklerle, Covid-19 salgını sebebiyle ticari hayatta meydana gelen olumsuzluklar da dikkate alınarak, salgın sonrasında tacirin ödemelerini planlayabilmesine imkan tanınması ve işletmelerin devamlılığı sağlanarak ekonomik büyümeye katkıda bulunulması amaçlarıyla üzerindeki yazılı keşide tarihten önce çeklerin ödenmek için muhatap bankaya ibrazının geçersiz olmasına ilişkin düzenlemede yer verilen sürenin, bu aşamada mevcut uygulamayı devam ettirerek 31/12/2023 tarihine kadar uzatılması amaçlanmaktadır.

Madde 17- 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda son dönemde yapılan muhtelif değişikliklerle yapılan geliştirmeler ve alınan tedbirler doğrultusunda girişimcinin hızlı, kolay ve daha az maliyetle şirket kuruluşu gerçekleştirebilmesi mümkün kılınmıştır. Şirket kuruluşlarında getirilen kolaylıkların yanı sıra, şirket tasfiye süreçlerinin gözden geçirilmesi ve hem şirket ortaklarının hem de şirket alacaklılarının menfaatleri göz önünde bulundurularak tasfiye süreçlerinin basitleştirilmesi ve hızlandırılması büyük önem taşımaktadır. Yapılan düzenlemeyle, alacaklılara üçüncü kez yapılan çağrı tarihinden itibaren kalan varlığın dağıtılmamasına dair 6102 sayılı Kanunda öngörülen altı aylık sürenin üç aya indirilmesi ve tasfiye süreçlerinin hızlandırılması amaçlanmaktadır.

Madde 18- Yürürlük maddesidir.

Madde 19- Yürütme maddesidir.

**Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji
Komisyonu Raporu**

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
Esas No: 2/3876
Karar No: 15

22/10/2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

Denizli Milletvekili Şahin TİN ve Samsun Milletvekili Fuat KÖKTAŞ ile 50 Milletvekili tarafından 15/10/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunulan ve Başkanlıkça aynı tarihte tali komisyon olarak Adalet Komisyonu ile Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 2/3876 esas numaralı “Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”, Komisyonumuzun 20/10/2021 tarihinde yaptığı 16’ncı Birleşiminde Denizli Milletvekili Şahin TİN ve Samsun Milletvekili Fuat KÖKTAŞ ile Ticaret Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Kişisel Verileri Koruma Kurumu, KOSGEB, Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketi (Türk Eximbank), Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye İhracatçılar Meclisi, TÜSİAD ve MÜSİAD temsilcilerinin katılımlarıyla incelenip görüşülmüştür.

Orta Vadeli Program (2022-2024) kapsamında 2021 yılında ihracatın %24,4 oranında artışla 211 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmesi tahmin edilmekte, 2022 yılında ise %9,4 artışla 230,9 milyar dolar seviyesine çıkarılması öngörülmektedir. 2021 yılı Ocak-Eylül dönemi gerçekleşen ihracat rakamlarına bakıldığında ihracatımızın bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %36 oranında, 2019 yılının aynı dönemine kıyasla %21,2 oranında artış kaydederek 161 milyar dolara ulaştığı görülmektedir. Bununla birlikte Türkiye ekonomisi 2021 yılının ilk çeyreğinde %7,2 oranında, ikinci çeyrekte ise %21,7 oranında rekor bir büyüme kaydetmiş olup mal ve hizmet ihracatının büyümeye katkısı 10,8 puan olarak gerçekleşmiştir.

İhracatın ekonomik büyümeye doğrudan katkı sağladığı ve ihracatın büyüklüğü ölçüsünde büyümeye pozitif etki yarattığı verilerden açıkça görülmektedir. İhracatın ekonomik büyüme üzerindeki pozitif etkisinin artırılması ve sürdürülebilir kılınması için tabana yayılması elzemdir. İhracatın tabana yayılması misyonu doğrultusunda firmaların ihracat kapasitesinin ve uluslararası pazardaki rekabet gücünün artırılmasına yönelik en önemli enstrümanlardan birisi ihracatçı firmaların finansmana erişiminin kolaylaştırılmasıdır.

Ticaret Bakanlığınca düzenli olarak kamuoyu ile paylaşılan Dış Ticaret Beklenti Anketlerinde finansman maliyetlerinin yüksek olduğunu değerlendiren şirket sayısında artış görülmekte olup son beklenti anketinde bu oran %74,3 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bahse konu oranda geçtiğimiz yıldan bu yana bir artış eğilimi de gözlenmekte olup, bu dinamiğin değiştirilebilmesi için ihracatçıların

desteklenmesi ve firmaların finansmana erişim engelinin ortadan kaldırılması, ihracatın tabana yayılması ve ihracat hacminin sürdürülebilir bir şekilde artırılması için ihracatçıların finansman yapılarının güçlendirilerek kefalet sistemi yoluyla finansmana erişimlerinin sağlanması zaruri görülmektedir. Bu noktada, ihracat kredilerinin bankalar için daha az sermaye tüketecek, riskin kısmen paylaşılacağı ve münhasıran ihracatçıya hizmet edecek bir yapı tesis edilmesi durumunda, bankacılık sektörü de ihracat kredilerinde teminat sorununa takılmadan ihracatçılara verdiği desteği artırabilecektir. İhracat kredilerine erişimi artıracak bu girişim ülke ihracatının stratejik hedefler doğrultusunda gelişmesine önemli katkılar sağlayacaktır.

Teklifle, ülkemizin belirlenen ihracat stratejileri doğrultusunda ihracat odaklı ve devamlılık arz eden, ihracat ve döviz kazandırıcı hizmetlerle iştigal eden firmaların teminat ihtiyaçlarını karşılayan ihtisaslaşmış bir kefalet kurumu olarak Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) ve Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketi'nin öz kaynaklarıyla kurulan İhracat Geliştirme Anonim Şirketi'ne İhracatçı Birliklerince gerekli sermaye katkısı sağlanması için gerekli yasal düzenlemelerin yapılması öngörülmektedir.

Yine, ülkemizde ihracatı finansman yolu ile destekleyen tek resmi kuruluş olan Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketi'nin, diğer uluslararası ihracat kredi kuruluşlarıyla dış piyasada rekabet gücünü artırarak dünya ticaretinden Türkiye'nin daha fazla pay alabilmesini sağlamak için diğer kamu bankalarına hâlihazırda tanınan istisna ve muafiyetlere sahip olması ve bu suretle ihracata tahsis ettiği kaynakların vergi yükümlülükleri ile daralmasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu uyarınca kurulan serbest bölgeler; ihracata yönelik yatırım ve üretimin teşvik edilmesi, doğrudan yabancı yatırımlar ile teknoloji girişinin hızlandırılması ve işletmelerin ihracata yönlendirilmesi için önemli işleve sahiptir. Sayılan bu işlevler dikkate alınarak yapılması öngörülen düzenlemeyle, yeni serbest bölge kurulabilmesinin teşvik edilerek kuruluşa alt ve üst yapı yatırım taahhüdü altına giren Bölge Kurucu ve İşletici şirketlerin üstlendiği finansal risklerin hafifletilmesi, yatırım dönüş hızının artırılması ve iç verim oranının yükseltilmesi amaçlanmaktadır.

Kanun Teklifinde yer alan çeşitli maddelerde yapılan değişikliklerle;

✓ 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda değişiklik yapılarak kaçakçılık suçlarına konu eşya ve araçların tasfiye işlemlerinin daha etkin ve hızlı şekilde gerçekleştirilmesini teminen düzenleme yapılması,

✓ Esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarının seçim dönemlerinde adayların eşit şartlara sahip olması,

✓ Ticaret Sicili Gazetesi ile Esnaf ve Sanatkârlar Sicil Gazetesine ilişkin Komitelerde Ticaret Bakanlığını temsilen yer alan üyelerin yeniden düzenlenmesi,

✓ Şirket ortakları ile şirket alacaklılarının menfaatleri göz önünde bulundurularak şirketlerin tasfiye süreçlerinin basitleştirilmesi ve hızlandırılmasının yanı sıra ihtiyaç olduğu değerlendirilen diğer hususlarda değişiklikler yapılması,

öngörülmektedir.

2. Teklifin İçeriği

2/3876 esas numaralı Kanun Teklifiyle,

➤ Ülkemizin ihracat stratejileri doğrultusunda ihracat odaklı ve devamlılık arz eden, ihracat ve döviz kazandırıcı hizmetlerle iştigal eden firmaların teminat ihtiyaçlarını karşılayan ihtisaslaşmış bir

kefalet kurumu olarak Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketi'nin öz kaynaklarıyla kurulan İhracatı Geliştirme Anonim Şirketi'ne İhracatçı Birliklerince gerekli sermaye katkısı sağlanması için ilgili kanuni düzenlemelerin yapılması,

➤ İhracatı Geliştirme Anonim Şirketi'ne aktarılacak üzere, FOB ihracat bedelinin onbinde üçüne kadar (hizmet sektörlerinde brüt asgari ücretin on katına kadar) bir oranda kesinti yapılması ve adı geçen kefalet kurumunun ileride kendi iş ve işlemleri ile yaratacağı öz kaynaklarına ilave bir gelir de sağlanarak sürekli güçlü bir finansal yapı içerisinde olması ve böylece ihracatçıya sürekli ve etkin bir şekilde hizmet verilmesi,

➤ Hizmet sektörleri için alınan giriş aidatı ve yıllık aidat miktarı en fazla on altı yaşından büyükler için uygulanan aylık asgari ücretin brüt tutarının beş katına karşılık gelen 17.890 TL tutarında tahsil edilebilmekte olup bu tutarın yüksek ciro lu hizmet ihracatçıları dikkate alındığında, Hizmet İhracatçıları Birliği'nin faaliyetlerini gereğince sürdürülebilmesi bakımından yetersiz kaldığı, anılan Birliğin üyesi olan şirketlerin; ulaştırmadan, müteahhitliğe, bilişimden, sağlığa kadar çok farklı alanlarda faaliyet gösterdiği ve farklı ekonomik büyüklüklere sahip bulunduğu ve söz konusu aidatların, üyelerin gelir düzeyine göre farklılaştırılabilmesini teminen, ciro bazlı kademelendirme esasına göre tahsiline olanak sağlayan bir düzenlemeye yer verilmesi ve üst gelir grubundaki şirketlerden en yüksek oranda alınmak üzere on altı yaşından büyükler için uygulanan aylık asgari ücretin brüt tutarı ile bu tutarın yirmi katı arasında belirlenen tutarda giriş aidatı ve yıllık aidat tahsiline yönelik düzenleme yapılması ve söz konusu belirlemede ihracat bedeli yerine cironun esas alınması,

➤ İhracatçı Birliklerinin yedek akçelerinde bulunan meblağlar ile hali hazırda TİM nezdinde faaliyet göstermekte olan Türkiye Tanıtım Grubu'nun (TTG) varlıklarının İhracatı Geliştirme Anonim Şirketi'ne aktarılması, söz konusu aktarmaya ilişkin düzenlemelerde bu meblağların kısmen de aktarılabilmesi belirtilerek Birliklerin ya da Türkiye Tanıtım Grubunun hali hazırda yürütmekte olduğu iş ve işlemler için kaynak problemi ile karşılaşılmasının da temin edilmesi ve ihracatçı birlikleri ve TTG kapsamında TİM bünyesinde atıl durumda bulunan meblağların İhracatı Geliştirme Anonim Şirketi'ne aktarılmasıyla ihracatçıların finansmana erişim sıkıntılarının çözümünde daha aktif ve güçlü bir yapının oluşturulması,

➤ 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununda yapılacak düzenlemeyle yeni kurulacak serbest bölgelerde, Bölge Kurucu ve İşletici (BKİ) şirketlerin, hâlihazırda faaliyet gösteren serbest bölgelerin BKİ şirketlerine tanınmış olan 30 yıllık kurumlar vergisi istisnasından yararlanmalarının sağlanması, böylelikle BKİ şirketlerin üstlendiği finansal risklerin hafifletilmesi için yatırım dönüş hızının artırılması ve iç verim oranının yükseltilmesi sağlanarak yeni serbest bölgelerin kurulmasının teşvik edilmesi,

➤ Türkiye'de ihracatı finansman yolu ile destekleyen tek resmi kuruluş olan Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketi'nin, diğer uluslararası ihracat kredi kuruluşları ile dış piyasada rekabet gücünün artırılması, yeniden yapılanma sürecinin hızlı ve etkin bir şekilde yürütülmesi, ihracatçıların diğer ülke ihracatçılarının ulaşabildiği kapsam ve maliyetlerle krediye, garantiye ve sigorta himayesine ulaşabilmesi ve bu sayede ihracatçıların rekabet gücünün ve uluslararası ticaretteki paylarının artırılması, değişen ve gelişen dünya ticaretinden Türkiye'nin daha fazla pay alabilmesinin sağlanması, Bankanın, ihracata ayırdığı kaynakların vergi, harç ve benzeri malî yükümlülükler ile daralmasının önüne geçilerek kanuni düzenlemelerin cevaz verdiği ölçüde faaliyetlerini serbestçe yürütebileceği bir hukuki statüye sahip olması ve zaman içinde değişen veya mevcut kanundan sonra yürürlüğe giren

mevzuat hükümleri, uygulamada karşılaşılan problemler, Banka ile aynı statüdeki Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi ve mevduat kabul eden diğer kamu bankalarının sahip olduğu vergi, harç ve benzeri mali yükümlülüklerle ilişkin muafiyet ve istisnaların Bankaya da sağlanarak Banka ile diğer kamu bankaları arasındaki eşitsizliğin ortadan kaldırılması,

➤ Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçişle birlikte 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle müsteşar ve müsteşar yardımcılığı kadroları kaldırıldığından, Komitede Bakanlığın temsilinin yeniden düzenlenmesine ihtiyaç bulunduğu, bu çerçevede Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi Komitesi'nde planlanan değişiklikle Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürü başkanlığında, İç Ticaret Genel Müdürlüğü'nde görevli en fazla üç genel müdür yardımcısının temsil edilmesi ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 71 inci maddesinde yapılan değişiklik sonrasında Komitenin 4 üyesinin Bakanlık temsilcilerinden, 3 üyesinin ise Birlik temsilcilerinden oluşması,

➤ 5362 sayılı Kanununun 46 ncı maddesinde yapılan meslek kuruluşları üyelerinin, kayıtlı oldukları oda üye listelerine erişebilmelerine imkân verilmesine ilişkin düzenleme ile hâlihazırda aleni olan ve Esnaf ve Sanatkâr Sicil Gazetesi'nde yayımlanan bilgilerin, e-esnaf ve sanatkâr veri tabanı üzerinden de alınabilmesi sağlanarak meslek kuruluşlarının seçim dönemlerinde adayların daha şeffaf ve adil bir şekilde yarışabilmelerinin önünün açılması,

➤ Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçişle birlikte müsteşar ve müsteşar yardımcılığı kadroları kaldırıldığından, 5362 sayılı Kanununun 70 inci maddesinde yapılması öngörülen değişiklik ile komitede yer alan Bakanlık temsilcilerinin yeniden düzenlenerek hem mevcut düzenlemenin 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile uyumlaştırılmasının sağlanması hem de komite üyeleri arasında yer alan genel müdür yardımcılarının sayısının üç ile sınırlandırılması,

➤ Mevcut durumda kaçak eşya naklinde kullanılması nedeniyle el konularak fiilen gümrük idaresine veya yedieminlere teslim edilmiş olan ve sahiplerince teslim alınmamış taşıtların Kanunen tasfiyesinin mümkün bulunmaması, söz konusu taşıtların bekletilmekten kaynaklı yıpranmasının önlenmesini teminen öncelikle taşıt sahiplerine araçlarını teslim almaları yönünde tebligat yapılması, tebligat üzerine de teslim alınmaması halinde taşıtların tasfiye edilerek satış bedelinin kovuşturma sonucuna göre işlem yapılmak üzere taşıt sahibi adına emanete alınması yönünde düzenleme yapılması,

➤ Mevcut düzenleme gereğince, 31/12/2021 tarihine kadar, üzerindeki düzenleme tarihinden önce çekin bankaya ibraz edilemediği ve bu süre uzatılmadığı takdirde, 1/1/2022 tarihinden itibaren üzerindeki düzenleme tarihinden önce çekin bankaya ibrazı ve bankada karşılığının bulunması halinde ödenmesini zaruri hale geleceği ve bu durumda çek hesabı sahiplerinin likidite sorunu ile karşılaşmaları ve ödemelerini gerçekleştirememeye ihtimalini doğurarak piyasa akışını sekteye uğratabileceği, pandemi sebebiyle küresel ölçekte meydana gelen ekonomik daralma da göz önünde bulundurulduğunda iç piyasada ticaretin sürdürülebilirliğinin sağlanması ve çek hesabı sahiplerinin nakit akışlarını planlayabilmeleri bakımından bu sürenin 31/12/2023 tarihine kadar uzatılması,

➤ 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 543 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yapılması öngörülen değişiklikle alacaklılara üçüncü kez yapılan çağrı tarihinden itibaren kalan varlığın dağıtılmamasına dair Kanunda öngörülen altı aylık sürenin üç aya indirilmesi ve tasfiye süreçlerinin hızlandırılması, böylelikle hem şirket ortaklarının hem de şirket alacaklılarının menfaatlerine halel getirmeksizin tasfiye sürecinin kısaltılması,

öngörülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyon Başkanı Konya Milletvekili Ziya ALTUNYALDIZ tarafından yapılan açıklamalarda;

➤ Ekonomide üretim, istihdam ve ihracatın üç temel unsur olduğu, büyüme ve refahın bunların üzerine inşa edildiği ve yüzyıllar boyunca ticaret yapan ülkelerin gerek küresel anlamda daha etkin oldukları gerekse daha çok refaha ve zenginliğe ulaştıklarının görüldüğü,

➤ Ülkemizde 1980'li yıllarda başlayan sanayileşme ve sanayi ürünlerinin ihracattaki payının yükselme dönemine bakıldığında o dönemlerde yüzde 50'lerde olan ihracat içerisindeki sanayi ürünlerinin payının bugün yüzde 95,1'lere ulaştığı,

➤ İhracatın ekonominin çekici gücü ve lokomotifi olduğu ve nitelikli, katma değeri yüksek, inovasyon ve tasarıma dayalı ihracatın geliştirilmesinin oldukça kritik bir işleve sahip olduğu,

➤ Türkiye'nin 2021 yılın ilk çeyreğindeki yüzde 7,2 ve ikinci çeyreğindeki yüzde 21,7'lik büyümesinde ihracatın önemli bir payının olduğu, büyüme ve ihracat arasındaki korelasyon incelendiğinde bu korelasyonun yüzde 56'lık bir denge içerisinde gittiği, diğer bir deyişle her 1 liralık ihracat artışının ülkemizin büyümesinde 0,56 yüzdelik bir katkıya sahip olduğu ve ihracata dayalı büyüme modelinin öncelendiği ve önemsendiği,

➤ 2021 yılının ikinci çeyreğinde yüzde 21,7 düzeyinde gerçekleşen büyümede ihracatın katkısının 10,8 puan olduğu ve ikinci çeyreği birleştirip birinci yarıdaki 14,3 büyüyen Türkiye ekonomisinde de 5,6 puan ihracatın büyümeye katkı yaptığı,

➤ İhracatın sürdürülebilirliğinde ihracatın finansmana erişimi ve sürdürülebilir üretim fırsatlarının büyük önem taşıdığı,

➤ 2020 rakamlarına göre, serbest bölgelerin 18 serbest bölge işletmecisiyle 22 milyar dolarlık bir ticaret hacmi ve 7,7 milyar dolarlık da ihracata katkı sağlayarak üretim, istihdam ve ihracat merkezleri olduğu, 500'ü yabancı sermayeli 2 bin şirketin serbest bölgelerde faaliyet gösterdiği ve 183 bin kişiye de istihdam sağladığı,

➤ İhracatımızın hızına uygun finansmanı sağlayacak yeni bir mekanizma kurulacağına ilişkin müjdenin yakın zamanda Sayın Cumhurbaşkanı tarafından verildiği ve bu doğrultuda Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda ihracatçıların finansmana erişimine ve kredi kefalet sorunlarının çözümüne katkı sağlamak amacıyla TİM ve EXIMBANK ortaklığıyla İhracatı Geliştirme Anonim Şirketi'nin kurulduğu,

➤ İhracatın ve üretim artışının sürdürülebilirliği, büyümenin daha çok sanayi ve tarım üretimi ve ihracat odaklı olabilmesi, istihdam oluşturan büyümenin yakalanabilmesi ve sürdürülebilmesi açısından görüşülecek Teklifte son derece önemli hükümlerin yer aldığı,

belirtilmiştir.

Kanun Teklifinin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde birinci imza sahibi Denizli Milletvekili Şahin TİN tarafından yapılan açıklamalarda;

➤ İhracatın ekonomik büyümeye doğrudan katkı sağladığı ve ihracatın ekonomik büyüme üzerindeki pozitif etkisinin artırılması ve sürdürülebilir kılınması için tabana yayılmasının elzem olduğu,

➤ İhracatın tabana yayılması için atılacak en önemli adımın firmaların ihracat kapasitesinin ve uluslararası pazardaki rekabet gücünün artırılması olduğu ve bu amaca yönelik en önemli enstrümanlardan birinin ihracatçı firmaların finansmana erişiminin kolaylaştırılması olduğu,

➤ İhracatı Geliştirme Anonim Şirketi'nin sadece ihracatçıların erişimine açık olan, ihracatçıların finansmanına erişiminde teminat sorununu ortadan kaldırmayı amaçlayan bir kuruluş olduğu ve bahse konu şirket aracılığıyla teminat yetersizliği nedeniyle çeşitli kredi ve destek imkânlarından yeterince yararlanamayan ihracatçılarımızın krediye erişimlerinin kefalet suretiyle sağlanacağı ve ihracatçılarımızın teminat sorununun çözüleceği,

➤ İhracatı Geliştirme Anonim Şirketi'nin 10 milyon TL sermayeyle Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin %95 (9.500.000 TL) ile EXIMBANK'ın %5 (500.000 TL) ortaklığıyla kurulduğu,

➤ Kanun teklifiyle 61 ihracatçı birliğinin de gerekli sermaye katkısıyla İhracatı Geliştirme Anonim Şirketi'ne ortak olmasının öngörüldüğü, bu çerçevede söz konusu şirkete ihracatçı birliklerince gerekli sermaye katkısının sağlanması için ihracatçı birliklerinin yedek akçelerinde bulunan meblağlar ile hâlihazırda TİM nezdinde faaliyet göstermekte olan Türkiye Tanıtım Grubu'nun varlıklarının bir kısmının da bu şirkete aktarılacağı,

➤ Münhasıran ihracatçılara sadece ihracat kredilerinde kefalet kurumu olarak hizmet edecek İhracatı Geliştirme Anonim Şirketi'ne bazı vergi muafiyetleri tanınmak suretiyle şirketin daha etkin ve güçlü bir sermaye yapısıyla hizmet vermesinin amaçlandığı,

➤ İhracata yönelik büyüme modeli hedefi doğrultusunda ihracat ve döviz kazandırıcı hizmetlerle uğraşan firmalara yönelik ihtisaslaşmış bir ihracat kredi garanti mekanizmasının küçük ölçekli firmaların da ihracat kredisi bağlamında finansmana erişimlerinin kolaylaştırılmasını ve ihracatın tabana yayılmasını sağlayarak ihracat hacminin sürdürülebilir şekilde artırılmasına önemli katkı vereceği,

➤ Serbest bölgelerin hazır altyapı imkânları, muhtelif yatırım ve faaliyet teşvikleriyle otuz beş yıllık uygulama tecrübesi ışığında ülkemize yatırım çekilmesi ve özellikle ülkemiz ihracatının artırılması noktasında önemli politika araçlarımızdan biri olduğu, ülkemizdeki 18 serbest bölgede 500'ü yabancı olmak üzere yaklaşık 2 bin firmanın faaliyet gösterdiği, 80 binin üzerinde çalışana istihdam sağlandığı, 2020 yılı itibarıyla ticaret hacminin 22 milyar dolar düzeyinde olup yıllık ihracatın 7,7 milyar dolar olarak gerçekleştiği,

➤ 2000 yılından bugüne kadar serbest bölge kuruluşundaki yatırım maliyetinin girişimciler tarafından yüksek bulunması nedeniyle yeni bir serbest bölge kurulmadığı, Teklifte yer alan düzenlemenin yasallaşması durumunda hâlihazırda faaliyet gösteren serbest bölgelerin kurucu ve işletici şirketlerine tanınmış olan otuz yıllık kurumlar vergisi istisnasından yeni kurulacak bölgelerin kurucu ve işletici şirketlerinin de yararlanacağı,

➤ Düzenlemeyle serbest bölgelerin kuruluşunda alt ve üst yapı yatırımı taahhüt altına giren bölge kurucu işletici şirketlerinin üstlendiği finansal risklerin hafifletilmesi, yatırıma dönüş hızının artırılması ve iç verim oranının yükseltilmesi sağlanarak yeni serbest bölgelerin kurulmasının teşvik edildiği ve bu sayede, dış ticaret açığımızın azaltılması ve ülkemiz de yeni istihdam olanaklarının oluşturulmasında önemli katkılar sağlayacağı,

➤ Düzenlemede yer alan kurumlar vergisi istisnasının yalnızca yeni kurulacak serbest bölgelerle sınırlı olacağı ve mevcut bütçe gelirlerinde herhangi bir azalmaya neden olmayacağı ve bütçeye ek mali yük getirmeyeceği,

➤ Teklifin 8'inci maddesiyle Türk Eximbank'ın yeniden yapılanma sürecini destekleyecek şekilde mevzuatında güncellemeler yapıldığı, ihracatın artması ve ihracat çeşitliliğinin sağlanabilmesi, ihracatçıların diğer ülke ihracatçılarıyla ulaşabildiği kapsam ve maliyetle krediye, garantiye ve sigorta himayesine ulaşarak ihracatçıların rekabet gücünün artırılabilmesi için Türk Eximbank'ın faaliyetlerini bankacılık sektörünün gereklerine uygun şekilde yürütülebilmesini, kaynakların ise vergi ve benzeri yükümlülüklerle daralmasının önlenmesini teminen diğer kamu bankalarındaki düzenlemeler emsal alınarak madde uyarınca Türk Eximbank'a muafiyet ve istisnalar tanındığı,

➤ Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'yla birlikte 2016 yılı itibarıyla esnaf ve sanatkârlara ilişkin verilerin, kişisel veri kapsamında korunmasının gündeme geldiği, ancak sicil kayıtları aleni olan esnaf ve sanatkârlara ilişkin bilgilerin özellikle meslek kuruluşu seçimi dönemlerinde talep edilmesi nedeniyle oda üye listelerinin ilgililere verilmesi noktasında tereddütler yaşandığı, söz konusu toplu üye listesi taleplerinin mevcut 5362 sayılı Kanunda bu yönde açık bir görev tanımlanmamış olmasından dolayı 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu çerçevesinde reddedildiği, ancak bu durumun oda seçimlerinde eşitsizliklere yol açtığı ve oda üyelerine ilişkin verilerin mevcut yönetimde bulunan organ üyeleri tarafından ulaşılabilir olmasına karşın diğer adaylara yine kanun kapsamında verilmediğinden adil olmayan bir seçim yarışı ortamına sebep olduğundan, bu nedenle Kanun'un 46'ncı maddesinde yapılması teklif edilen düzenleme sayesinde esnaf ve sanatkârların Esnaf ve Sanatkâr Sicil Gazetesi'nde yayımlanan ve esasen aleni olan bilgilerinin Esnaf ve Sanatkâr Bilgi Sistemi (ESBİS) üzerinden adaylar da dâhil tüm üyelerin erişimine açılarak seçimlerin hakkaniyet çerçevesinde yürütülmesinin sağlanacağı,

➤ Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle birlikte 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle müsteşar ve müsteşar yardımcılığı kadrolarının iptal edilmesinden dolayı 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu'nda yapılması öngörülen değişiklikle Esnaf ve Sanatkârlar Sicil Gazetesi Komitesinde yer alan bakanlık temsilcilerinin yeniden düzenlendiği ve mevcut düzenlemenin 703 sayılı KHK ile uyumlaştırılmasının sağlandığı ve Komite oluşumuyla ilgili revizyona gidilerek Komite üyeleri arasında yer alan genel müdür yardımcılıklarının sayısının üç ile sınırlandırıldığı,

➤ Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nda öngörülen değişiklikle kaçak eşya naklinde kullanılması nedeniyle el konulan ve sahiplerince iade alınabilecek durumda olan taşıtların öncelikle sahiplerince teslim alınma hakkı tanınacak, taşıt sahiplerince bu hakkın kullanılmaması durumunda ise tasfiyesinin sağlanacağı, tasfiye edilen aracın bedelinin taşıt sahipleri adına emanete alınarak bu bedelin yargı kararına göre taşıt sahibine iade edilmesinin mümkün olabileceği, böylelikle taşıt sahiplerinin katkı hakkı korunurken taşıtların atıl vaziyette beklemesinin önüne geçilerek değerini yitirmeden ekonomiye kazandırılmasının sağlanacağı,

➤ Yapılan düzenlemeye göre kaçak zannıyla el konulan elektronik sigara ve türevleri, makaron ve yaprak sigara kâğıtları, ilaçlar, ilaç hammaddeleri, ilaç hammaddesi içeren ürünler, tıbbi cihaz ve malzemeler el konulduğu anda numune alınarak imha edileceği ve yapılan değişiklikle genellikle imha dışında bir yöntemle tasfiye edilemeyecek durumdaki bu tür eşyanın muhafaza edilmesinden kaynaklanan operasyonel zorluklar önlenerek depolama alanlarının daha etkin kullanılmasının sağlanacağı, sağlık yönünde kullanımı uygun olan ilaç hammaddesi, ilaç hammaddesi içeren ürünler, tıbbi cihaz ve malzemeler ile etil alkol cinsi eşyanın imha haricindeki yöntemlerle tasfiye edilebileceği istisnai durumların da Ticaret Bakanlığınca düzenleneceği,

➤ Teklif'in 16'ncı maddesiyle, Covid-19 salgını sebebiyle ticari hayatta meydana gelen olumsuzluklar da dikkate alınarak salgın sonrasında tacirin ödemelerini planlayabilmesine imkân tanınması ve işletmelerin devamlılığı sağlanarak ekonomik büyümeye katkıda bulunabilmeleri için üzerinde yazılı keşide tarihinden önce çeklerin ödenmek için muhatap bankaya ibrazının geçersiz olmasına ilişkin 5941 sayılı Çek Kanunu'nun geçici 3'üncü maddesinin beşinci fıkrasında yer alan sürenin 31/12/2023 tarihine kadar uzatıldığı,

➤ Son yıllarda yapılan reformlarla ülkemizde şirket kuruluş işlemlerinin son derece kolaylaştırıldığı ve girişimcilerin daha hızlı bir şekilde, daha düşük maliyetlerle ticari hayata başlayabilmelerinin mümkün hale geldiği, şirket kuruluşlarına getirilen kolaylıklara ilave olarak faaliyetlerine son vermek isteyen şirketlerimize yönelik de iyileştirmeler yapılmasının büyük önem taşıdığı ve Teklif'in 17'nci maddesiyle 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda değişiklik yapılarak sermaye şirketlerinde tasfiye süreçlerinin kısaltılmasının amaçlandığı

ifade edilmiştir.

Kanun Teklifi üzerinde milletvekilleri tarafından yapılan açıklamalarda;

➤ Teklifin geneli dikkate alındığında özellikle ihracatın artırılmasına yönelik çok önemli düzenlemeler içerdiği,

➤ 2021 yılında ekonomiye bakıldığında açıklanan 2023 hedeflerinin oldukça gerisinde kaldığı ve bu hedeflere ulaşılamayacağı,

➤ Salgın koşullarına rağmen ülkemizin ihracat performansının arttığı,

➤ Serbest bölgelerdeki yatırımcılara ve yatırımlara sağlanan desteklerin ve teşviklerin ülke ekonomisine büyük katkı sağlayacağı,

➤ Son dönemlerde artan girdi ve enerji fiyatlarının üreticiyi zorladığı,

➤ Fiyat artışlarının ülkemize özgü olmadığı ve küresel düzeyde fiyat artışı yaşandığı,

➤ İhracatı Geliştirme Anonim Şirketi'nin ana sözleşmesinin 13 Ekim 2021 tarihli Ticaret Sicil Gazetesi'nde yayımlanarak önce şirketin kurulduğu, sonra yasal alt yapısının oluşturulmaya çalışıldığı,

➤ Serbest Bölgelere getirilen vergi istisnasındaki sürenin çok uzun olduğu ve kısaltılması gerektiği,

➤ Serbest bölgelerde tanınan vergi istisnasının ruhsat süresini kapsadığı ve 30 yıllık sürenin yatırımın finansmanının dönüş maliyetlerine göre belirlendiği,

➤ Giriş aidatı ücretinin 20 katına kadar çıkarılmasının özellikle küçük firmaları daha giriş aşamasında büyük bir maliyetle karşı karşıya getirdiği ve mevcut maddede değişiklik yapılmaması gerektiği,

➤ İhracatçı birliklerince uzun yıllar boyunca gelir gider farkı olarak biriktirilen ve kendi öz kaynağı olan yedek akçelerinin kanuni düzenlemeyle ve zorunlu olarak yeni kurulan İhracatı Geliştirme Anonim Şirketi'ne aktarılmasının hukuki olmadığı ve mülkiyet hakkının ihlali niteliği taşıdığı,

➤ Şirketlere ve ihracatçılara tanınan vergi muafiyetlerinin ve diğer desteklerin olumlu olduğu, ancak küçük esnaf, köylü ve emekçiyi de destekleyecek benzer düzenlemelerin yapılması gerektiği,

➤ Türkiye'nin Avrupa'nın önemli bir üretim üssü olması nedeniyle yabancı ilgisinin arttığı,

➤ Türkiye'de ihracatın inanılmaz bir hızla artacağı, küçük işletmelerin verimli işletmeler hâline gelmek suretiyle daha ucuza mal edip ürünlerini yurt dışına satabilme imkânına kavuşacağı,

➤ İhracatçı birlikleri yedek akçe hesaplarından İhracatı Geliştirme Anonim Şirketi'ne aktarılacak tutar belirlenirken bir birliğin son üç yılda Türkiye geneli ihracatındaki ortalama payının esas alınması gerektiği,

➤ İhracatı Geliştirme Anonim Şirketi'ne aktarılmak üzere ihracat aşamasında firmalardan tahsil edilecek onbinde 3'lük tutarın ilgili birlik tarafından tahsil edilen nispi adata dâhil edilmesi gerektiği ve firmaya ekstra bir yük getirmemesi gerektiği,

➤ İhracatı Geliştirme Anonim Şirketi'ne çoğunluk sermayesinin TİM ve İhracatçı Birliklerinde olması sebebiyle şirket yönetim kurulunun bu durum gözetilerek oluşturulması gerektiği, kredi veren ve krediye kefalet veren kuruluşların yönetim organları aynı temsilcilerden oluşturulmaması gerektiği,

➤ Ülkemizin ihracattaki yükselişin üretilen ürünlerin yüksek katma değerinden ve niteliğinden değil daha çok kur kaynaklı olduğu ve ihracatın fiziksel ve parasal açıdan artmasına rağmen ihracatın ülkeyi yoksullaştıran bir büyüme noktasına getirdiği,

➤ Türkiye'de ihracatın artmasına rağmen buna paralel olarak istihdamın artmadığı,

➤ Ülkemizde Kredi Garanti Fonu gibi bir kefalet kurumu varken neden yeni bir kefalet kurumuna ihtiyaç duyulduğu,

➤ Düzenlemenin KGF'ye alternatif bir kanun olmadığı, tamamen ihracatçının parasının tekrar kefaletle ihracatçıya kullanırılmasının amaçlandığı,

Kanun Teklifi üzerinde TİM Başkanı İsmail Gülle ve EXIMBANK Genel Müdürü Ali GÜNEY tarafından yapılan açıklamalarda;

➤ Türkiye'nin müreffeh bir noktaya gelmesinin ihracatla mümkün olacağı, Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin bu amaçla kurulduğu ve 2018 yılında 60 bin üyeye devralınan bu grubun 2021 yılında 100 bin üyeye ulaştığı,

➤ Türkiye'de ihracat bilincinin artmasının ihracata yönelim ve ihracattaki bu geline nokta açısından son derece önemli olduğu,

➤ Küresel ölçekte pandemi kaynaklı önemli sorunlar yaşandığı ve navlun ücretlerinin ülkemizi birçok açıdan avantajlı hale getirdiği,

➤ KOBİ'lerin finansmana ulaşmakta sıkıntı yaşadıkları ve en önemli sorunlardan birinin teminat üretememek olduğu ve ihracatçıların fonlarından ihracatçıya kaynak olacak bir teminat mekanizmasını oluşturulduğu,

➤ İhracat birim fiyatlarının yılbaşından beri arttığı, Türkiye'nin pandemi dönemini iyi yönetmiş olması sebebiyle çok ciddi bir imkân yakalandığı, ihraç mallarına yönelik çok ciddi bir talep olduğu ve bütün kapasitelerin yoğun bir şekilde kullanıldığı,

➤ Başlıca amacın hem miktar hem de değer olarak ihracatın artırılması olduğu,

➤ Kurulacak sistemden tamamen ihracat yapan firmaların yararlanacağı ve ihracat işinde uzmanlaşmış bir yapı olacağı,

➤ EXIMBANK'ın kaynaklarının piyasa kredilerinden çok daha avantajlı olduğu, bu bakımdan ihracatçının bu kredilere ulaşımının oldukça önemli olduğu,

➤ Kanun Teklifi üzerinde Ticaret Bakan Yardımcısı Rıza Tuna TURAGAY tarafından yapılan açıklamalarda;

➤ EXIMBANK'ın kredi kullandırmasında şirketin bir mali yıl önce kurulması gerektiği, ihracatçı şirketin sözleşmeyi ve satış sözleşmesini, "proforma" faturayı Bankaya getirmesi gerektiği,

➤ EXIMBANK kredilerinden yararlanan firma sayısının 13 binlerin üzerinde olduğu ve bu firmaların sayı bazında yüzde 75'ini KOBİ'lerin oluşturduğu,

➤ EXIMBANK kredilerine sayısal açıdan bakıldığında bunların yüzde 75,6'sının KOBİ'lerden oluştuğu ama kredilere değer bazında bakıldığında KOBİ'lerin toplam krediler içerisinde aldığı payın yüzde 15 olduğu ve temel sorunun KOBİ'lerin finansmana erişim konusunda yaşadığı sıkıntılar olduğu,

- EXIMBANK'ın risk derecelendirme sisteminin devam edeceği ve yeni kurulacak şirkette de kredi kayıt bürosundan alınacak bilgileri de içerecek bir risk değerlendirme sistemi olacağı,
- Kredi riski taşıyan bir şirketin teminatsız kefalet sisteminden yararlanamayacağı,
- Kredi Garanti Fonunun (KGF) toplam 539 milyar TL'lik krediye kefalet sağladığı, 539 milyar TL'lik kredinin 55,2 milyar TL'lik kısmını ihracat kredilerinin oluşturduğu ve bu rakamın da yüzde 10'una tekabül ettiği,
- 55,2 milyar TL'nin yüzde 19'luk kısmının ise EXIMBANK tarafından kullanılan KGF teminatlı krediler olduğu, EXIMBANK'ın Türkiye'deki ihracat kredileri içerisindeki payının ise toplam yüzde 51,7 civarında olduğu,
- Teklifte kurulması öngörülen şirketin kesinlikle KGF'ye alternatif bir şirket olmadığı daha ziyade onu tamamlayıcı bir fonksiyon ifa edeceği ve şu anda dünya genelinde 100 ülkede 2.250 tane Kredi Garanti Fonuna benzer fon bulunduğu,
- Kefalet mekanizmasının çarpan etkisiyle önemli miktarda kredi kullandırma hacmine erişileceği,

ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından maddelerin görüşülmesine geçilmesi kabul edilmiştir.

2/3876 esas numaralı Kanun Teklifi, aşağıda yer verilen değişikliklerle birlikte kabul edilmiştir.

- Teklifin çerçeve 1'inci maddesi, aynen kabul edilmiştir.
- Teklifin çerçeve 2'nci maddesi, redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.
- Teklifin çerçeve 3 ve 4'üncü maddeleri, aynen kabul edilmiştir.
- Teklifin çerçeve 5'inci maddesi, ilk defa geçmesi nedeniyle Kurumlar Vergisi Kanununun tarihinin ilave edilerek redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.
- Teklifin çerçeve 6'ncı ve 7'nci maddeleri, aynen kabul edilmiştir.
- Teklifin çerçeve 8'inci maddesi, madde çerçevesi ile işlenecek hükmün redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.
- Teklifin çerçeve 9'uncu maddesi, aynen kabul edilmiştir.
- Teklifin çerçeve 10'uncu maddesi, 5362 sayılı Kanunun başlığının Resmî Gazete'deki kullanıma uygun olarak redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.
- Teklifin çerçeve 11'inci maddesi, aynen kabul edilmiştir.
- Teklifin çerçeve 12'nci maddesi, münhasıran ifadesinin redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.
- Teklifin çerçeve 13'üncü maddesi, madde çerçevesinin redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.
- Teklifin çerçeve 14'üncü maddesi, bakanlığın adının tam yazılmasını teminen redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.
- Teklifin çerçeve 15'inci, 16'ncı, 17'nci maddeleri ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 18'inci ve 19'uncu maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

Teklifin maddeleri üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip Teklifin tümü kabul edilmiştir.

Teklif, yapılan değişiklikler de dikkate alınarak kanunların yapılmasındaki esas ve usullere uygunluğunun sağlanması amacıyla redaksiyona tabi tutulmuştur.

İçtüzüğün 45’inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere, Denizli Milletvekili Şahin TİN, Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Cihat SEZAL, Zonguldak Milletvekili Ahmet ÇOLAKOğLU, İstanbul Milletvekili Osman BOYRAZ özel sözcü olarak seçilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığımıza saygı ile arz olunur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
<i>Ziya Altunyalız</i>	<i>Ahmet Çolakoğlu</i>	<i>İffet Polat</i>
Konya	Zonguldak	İstanbul
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Müzeyyen Şevkin</i>	<i>Ayhan Altuntaş</i>	<i>Abdurrahman Başkan</i>
Adana	Ankara	Antalya
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	
Üye	Üye	Üye
<i>Çetin Osman Budak</i>	<i>Vahit Kiler</i>	<i>Şahin Tin</i>
Antalya	Bitlis	Denizli
(Son oylamada bulunamadı, Muhalefet şerhimiz vardır)		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Yasin Öztürk</i>	<i>Metin Bulut</i>	<i>Mehmet Erdoğan</i>
Denizli	Elâzığ	Gaziantep
(Son oylamada bulunamadı, Muhalefet şerhimiz vardır)		
Üye	Üye	Üye
<i>Osman Boyraz</i>	<i>Ali Kenanoğlu</i>	<i>Tacettin Bayır</i>
İstanbul	İstanbul	İzmir
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Cihat Sezal</i>	<i>Tahsin Tarhan</i>	<i>Ahmet Vehbi Bakırhoğlu</i>
Kahramanmaraş	Kocaeli	Manisa
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Son oylamada bulunamadı, Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Semra Kaplan Kıvrırcık</i>	<i>Hacı Özkan</i>	<i>Fuat Köktaş</i>
Manisa	Mersin	Samsun

MUHALEFET ŞERHİ

GENEL DEĞERLENDİRME

15 Ekim 2021 tarihinde Komisyonumuza havale edilen ve 20 Ekim 2021 tarihinde görüştüğümüz 2/3876 esas numaralı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi 1 yürürlük, 1 yürütme olmak üzere toplam 19 maddeden oluşmakta ve Teklif ile 13 ayrı Kanunda değişiklik yapılmaktadır. Bu Kanunlar;

- 5910 sayılı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun (2 madde)
  - 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu (1 madde)
  - 492 sayılı Harçlar Kanunu (1 madde)
  - 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu (1 madde)
  - 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu (1 madde)
  - 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (1 madde)
  - 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu (1 madde)
  - 3332 sayılı Sermaye Piyasasının Teşviki, Sermayenin Tabana Yaygınlaştırılması ve Ekonomiyi Düzenlemede Alınacak Tedbirler ile 5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu ve 3182 Sayılı Bankalar Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (1 madde)
    - 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Kanunu (1 madde)
    - 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu (2 madde)
    - 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu (3 madde)
    - 5941 sayılı Çek Kanunu (1 madde)
    - 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (1 madde)'dur.

Teklifin gerekçesinde ihracatçı firmaların finansmana erişiminin kolaylaştırılmasının hedeflendiği ifade edilmekte ise de Teklifteki en temel sorun 13 Ekim 2021 tarihinde Ticaret Sicili Gazetesinde ilanı yapılmak suretiyle İstanbul Ticaret Sicil Müdürlüğüne kayıtlı olarak hali hazırda kurulmuş olan İhracatı Geliştirme AŞ'ye yasal zemin oluşturulmaya çalışılmasıdır. Komisyon görüşmelerinde, geneli itibariyle bir sorun bulunmayan teklife şirketin oluşumuna dair itirazlarımızı dile getirdik.

İhracatı Geliştirme AŞ'nin başlangıç sermayesinin yüzde 95'i Türkiye İhracatçılar Meclisine, yüzde 5'i ise Türk Eximbank'a ait olmasına rağmen, %95 hisseye sahip olan TİM 9 üyelikten sadece 4'üne sahiptir. Yönetim kurulunun 3 üyesi Ticaret Bakanlığı, 4 üyesi TİM, 1 üyesi Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından görevlendirilecek, 1 üyesi de EXİMBANK genel müdürü olacaktır.

Düzenlemede ihracatçıların ihracat bedelleri üzerinden kesilen ödeneklerle oluşan Türkiye Tanıtım Grubunun tasfiyesi ile varlıklarının söz konusu şirkete aktarılacağı da yer almaktadır.

Yönetim kurulunun yapısı ve bu düzenleme birlikte değerlendirildiğinde; ihracatçılara hizmet etmek üzere kurulmuş, özel bütçeye sahip bir tüzel kişi olan TİM'in, ihracatçılardan elde ettiği gelirle oluşturduğu bir bütçe, yani özel ve özerk bir bütçe ağırlığı kamu kurumlarının temsilcilerinden oluşan bir yönetime temsil edilecektir. Bu yönüyle Teklif, gerekçesinden, ihracatçıların taleplerini karşılamaktan ve ihracatçıların halihazırda var olan ekonomik ve finansmana yönelik sorunlarının çözümünden uzaktır.

Teklifin her ne kadar katılımcı bir anlayış ile hazırlandığı ifade edilmekte ise Komisyon Toplantısına teklifin 2 maddesi ile 5362 sayılı Kanun'da değişiklik yapılacak olmasına rağmen üst kuruluş olan Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu'nun temsilcisi davet edilmemiştir.

TBMM'de 21 Ocak 2017 tarihinde ve 16 Nisan 2017'de yapılan referandum ile kabul edilen ve 24 Haziran 2018 seçimlerinden sonra tüm hükümleriyle yürürlüğe giren 6771 sayılı "TC Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile değişik Anayasa madde 88'de;

"Kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkilidir.

Kanun tekliflerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülme usul ve esasları içtüzükle düzenlenir."

ve TBMM İchtüzüğü'nün 37 nci maddesi 3 üncü fıkrası birinci cümlesinde *"Başkanlıkça esas komisyon dışında, tali komisyonlara da havale edilmiş olan bir konu bu komisyonlarca on gün içinde sonuçlandırılır."* denilmektedir.

Gerek İchtüzüğü'nün 23 üncü ve gerek 37 nci maddeler hükmü kapsamında Teklif, Tali Komisyon olarak Adalet Komisyonu ile Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmiştir.

Teklifin özellikle 3, 4, 5, 6, 7 ve 8 inci maddeleri vergi düzenlemelerinde istisna ve muafiyetler öngörmekte olup Plan ve Bütçe Komisyonunun, özellikle 13, 14 ve 15 inci maddeleri kaçakçılıkla ilgili düzenlemeler içermekte olup Adalet Komisyonunun doğrudan uzmanlığı alanına girdiği halde, Teklif tali komisyonlarda görüşülmeksizin ve tali komisyonlar tarafından Komisyonumuza görüşleri sunulmaksızın, Komisyonumuzda doğrudan görüşülmüştür.

Bu durum Yasama sürecinin nitelikli bir şekilde işlememesine neden olmaktadır. Zira Kanun Tekliflerinin uzmanlıkları yönünden tali komisyonlarda ele alınmaması neredeyse bir gelenek haline gelmiş ve tali komisyonlar adeta işlevsizleştirilmiştir.

Asli Komisyon görüşmelerinde de seri bir şekilde görüşmelerin tamamlanmaya çalışılması neticesinde önergelerimiz reddedilerek, Teklif üzerinde gerekli ve yeterli değerlendirme yapılmamıştır.

Tüm dünyada daha iyi karar alma konusundaki çabalar sürekli olarak artarken, bu amaçla çeşitli mekanizmalar da geliştirilmektedir. Yapılan düzenlemelerin pek çok alana tesir ettiği de dikkate alınarak hem mevcut düzenlemelerin gözden geçirilmesi hem de yeni yapılacak düzenlemeler için maliyet-fayda-etki analizlerinin yapılması büyük önem taşımaktadır. Yapılacak düzenlemelerin getireceği olumlu-olumsuz sonuçlar ve toplum tarafından nasıl karşılanıp tekliflere nasıl cevap verileceği yasama organları ve karar vericiler için de öncelikli konular arasında yer almalıdır. Bu kapsamda, düzenlemenin bütçeye, mevzuata, sosyal, ekonomik ve ticarî hayata, çevreye ve ilgili kesimlere etkilerinin ne olacağını göstermek üzere hazırlanan düzenleyici etki analizleri önemli rehber niteliğindedir. Ancak yasama sürecinde bu ön hazırlık aşaması da özellikle Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin uygulanmaya başladığı dönemle birlikte adeta unutulmuş ve rafa kaldırılmıştır. Tekliflerin düzenleyici etki analizleri yapılmamakta ve görüşmeler sırasında değerlendirilmemektedir. Bu da yasama sürecini sakatlamaktadır.

Nitekim bu Teklifin 7 ayrı maddesinde çeşitli muafiyetler ve istisnalar düzenlendiği halde Komisyon görüşmelerinde bu muafiyet ve istisnaların bütçeye yansımalarına dair etki analizinin sonuçları değerlendirilmemiştir. Bu hususun eksikliğine Komisyonunda dikkat çekilmiştir.

ANAYASA'YA UYGUNLUK İNCELEMESİ YAPILMAMIŞTIR

2/3876 Esas numaralı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu görüşmelerinde İçtüzük madde 38 uyarınca Anayasa'ya uygunluk incelemesi yapılmamıştır. Komisyon, muhalefet şerhinin devamında açıklanacağı üzere birden çok Anayasaya aykırı madde barındıran teklifin görüşmelerinde İçtüzük kapsamında üzerine düşen yükümlülüğü yerine getirmemiştir.

Anayasaya uygunluk incelemesi yapılmayan ve üstelik torba öneri tarzında hazırlanan ve kabul edilen yasalar, Anayasaya aykırıdır.

- İçtüzük madde 38 gerekleri yerine getirilmemiştir:

“Komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler.

Bir komisyon, bir teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder.” (İçtüzük, md.38).

İlk fıkranın komisyon için öngördüğü inceleme yükümlülüğü, teklif maddelerinin görüşülmesine geçilmeden ele alınması gereken bir önkoşul olarak düzenlenmiştir. Bu önsorun çözülmeyen komisyon, görüşmelere başlayamaz. Bu yükümlülük, komisyona ait münhasır yetki olup, komisyon dışından kişi ve uzmanlar bu yetkiyi kullanamazlar. Komisyon, teklif metnini, Anayasa'nın sözüne ve özüne uygunluk açısından inceledikten sonra devam veya red kararını verir. Bu ise, teklif maddelerini görüşmeden önce bir önkarar şeklinde verilmelidir. Önkoşul ve önkarar, komisyon için çifte yükümlülük ve gerekliliktir.

Komisyonun üçüncü yükümlülüğü ise, inceleme alanına ilişkindir: Anayasa'ya uygunluk, hem sözü hem de özü açısından yapılmalıdır. Özellikle öze uygunluk, anayasal yorum yöntemlerini beraberinde getirir. Gerekçe, sadece red hali için değil, uygunluk durumu için de yazılması ölçüsünde, anılan yükümlülük ve gereklilik anlam ifade eder. Uygulama ise, tam tersi yöndedir: Komisyonlar, İçtüzük md.38'de öngörülen ve dört aşamadan oluşan yükümlülüğü yerine getirmek bir yana, Anayasa'ya uygunluk, gündem maddesi yapılmadan teklif metni bütünü ve madde görüşmelerine geçmiş bulunmaktadır.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu, bu gerekliliği yerine getirmeden yasayı, değerlendirmeye başlamış ve tartışmalar, esas itibariyle maddelere ilişkin olarak yapılmıştır. Hatırlatmak gerekir ki, Anayasa'nın üstünlüğünü düzenleyen madde 11/2'deki "Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz" kuralı, İçtüzük madde 38 gereklerine saygı gösterilmesi ölçüsünde anlam ifade eder. Bu nedenle, Anayasa'ya uygunluk incelemesi bakımından İçtüzük madde 38 gerekleri yerine getirilmeden Komisyon tarafından kabul edilen teklif metni, yasa yapım usulüne aykırıdır.

TORBA YASA UYGULAMASI ANAYASAYA AYKIRIDIR

Öncelikle belirtmek gerekir ki, torba yasa uygulaması, yasama yetkisinin asli ve genel olma özelliğine aykırı olduğu gibi, yasaların ulaşılabilir, öngörülebilir ve anlaşılabilir olma özelliklerini de zedelemektedir.

Sonra, 2017 Anayasa değişikliği ile yasama inisiyatifi TBMM tekelinde bir yetki olarak öngörüldüğünden, vekiller bu yetkiyi bizzat kullanmak durumundalar. Kuşkusuz, bakanlıklar ve kamu kuruluşlarının, öneri metninin ham malzemesini oluşturacak olan ihtiyaçları vekillere ve TBMM'ye iletmeleri yerinde ve yararlıdır. Ancak, tekliflerin TBMM dışında yazılması veya Yürütmenin yönlendirmesi doğrultusunda kaleme alınması, yasama inisiyatifinin münhasır yetki olma özelliği ile bağdaşmamaktadır.

Öte yandan, 2017 Anayasa değişikliği ile öngörülen Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri (CBK) de, bizatihi Anayasaya aykırılıklar ötesinde- torba yasa uygulamasını yerindsiz kılmaktadır.

Dahası, torba yasa esasen Anayasa Mahkemesi'nin de denetimini çok zorlaştırdığı için, bu yönüyle de Anayasa'ya aykırılık sorunu öne çıkıyor.

Kısacası;

- Torba kanun uygulaması,
- Teklif metinlerinin Meclis dışında hazırlanması,
- İçtüzük md. 38 gereklerinin yerine getirilmemesi,
- TBMM'nin müzakereci organ olarak çalışamaması veya çalıştırılmaması,
- Bu olumsuzlukların, Anayasa Mahkemesi'nin Anayasaya uygunluk denetiminin etkili biçimde yapmasını zorlaştırması,

Anayasa'nın en başta şu hükümlerine açıkça aykırılık oluşturur: “*Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinindir. Bu yetki devredilemez*” (md.7) ve “*Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.*”

Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz” (md.11).

Bu saptama, 2/3876 esas sayılı Kanun Teklifi için de geçerlidir.

Ne var ki, normatif düzenleme yapma faaliyeti, genellikle özensiz olduğu gibi, çoğu CBK'ler şeklinde tamamen TBMM dışında cereyan etmektedir.

27. dönemin yasama faaliyeti olarak bugüne kadar TBMM'de 600 milletvekili **2522** maddeyi görüşerek **195** kanun teklifini kanunlaştırırken, tek kişi **84** adet Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle **2472** maddeyi hem de '**gerekçesiz**' bir şekilde yürürlüğe koydu. Meclis'in bugüne kadarki yasama faaliyetindeki **195** teklifin **111**'inin uluslararası antlaşmalar olduğu göz önüne alındığında kalan **84** teklifin **49**'u torba düzenlemeler olup **2522** maddenin **1624**'ü torba maddelerden oluştu.

İşte meclise, 50. torba teklif olarak getirilen Türkiye İhracatçılar Meclisi İle İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, 13 kanunda 17 maddede değişiklik yapıyor. Bu kanunlar; 5910 sayılı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu, 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu, 492 sayılı Harçlar Kanunu, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu, 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu, 3332 sayılı Sermaye Piyasasının Teşviki, Sermayenin Tabana Yaygınlaştırılması ve Ekonomiyi Düzenlemede Alınacak Tedbirler ile 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve 3182 sayılı Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu, 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu, 5941 sayılı Çek Kanunu ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu.

2017 ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ SORUNU

Aslında, Anayasa dışı bu uygulama, genel bir Anayasa sorununa bir kez daha dikkat çekmeyi gerekli kılmaktadır:

Türkiye’de 16 Nisan 2017’ye kadar, 6771 sayılı Kanunla yapılan Anayasa değişikliklerini kabul ettirebilmek için bir tür anayasa fetişizmi(tapınması) yapıldı. Ne var ki, bu değişikliğin yürürlüğe girdiği 9 Temmuz 2018’den bu yana Anayasa’ya saygısızlık olağan bir uygulama haline getirildi ve adeta Anayasa unutuldu. Yasa önerileri şeklindeki düzenlemeler, Anayasa analizi yapılmadan, Anayasa’ya uygunluk değerlendirmesi yapılmadan gündeme getirildiği için tekrar tekrar, parça parça, bölüm bölüm torba yasa metinleriyle sonuçlanıyor. Haliyle çok geçmeden aynı konuda yeni bir düzenleme yapma gereği doğuyor.

Bunun önemli bir nedeni, çoğu yasa önerisinin TBMM dışında ve artık açıkça “talimat” yoluyla hazırlanıyor olmasıdır. Bunda, Cumhurbaşkanı’nın çoklu anayasal unvanının yanı sıra, Anayasa’ya aykırı olduğu halde parti genel başkanlığı belirleyici olmaktadır. Buna, 2017 Anayasa değişikliğinin kurmayı amaçladığı yönetim biçiminin amacı ve özü ile bağdaşmadığı halde Cumhuriyet İttifakı eklenebilir. Cumhuriyet İttifakı, Komisyonların “yasama mutfağı” işlevini sektöre uğrattığı gibi Genel Kurul’da da müzakere sürecini engellemektedir.

Bu bakımdan, yasama sorunu, 2017 Anayasa değişikliği sonrası yürürlüğe konulan anayasal düzenin sürdürülebilirliği açısından da ele alınmalıdır.

TEKLİFE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELERİMİZ

Kamuoyunda “İhracatçılar için yeni bir Kredi Garanti Fonu kuruluyor” şeklinde gündeme taşınan ve ihracatçıların finansmana erişimini kolaylaştırmanın hedeflediği ifade edilen Teklif ile ihracatçılara kredi garantisi vermek adına oluşturulan Şirket ile ihracatçıların sorunlarının çözümünden ziyade halihazırda kurulmuş bu Şirketin yasal zemininin oluşturulması hedeflenmektedir.

Teklif hazırlanırken ihracatçıların halihazırda yaşadıkları teminat sorununun çözümüne yönelik olarak bir kefalet sistemi getirilmesi olumlu olmakla birlikte, başta üretici-ihracatçıların en temel sorunu olan hammadde fiyatlarındaki artış karşısındaki durumlarını kolaylaştıracak bir düzenlemeye yasa da yer verilmemiştir. Teklifte yer alan düzenlemelerde bir diğer önemli sorun olan düşük katma değerli ürünleri ihraç ederken yüksek katma değerli ürünleri ithal ettiğimiz gerçeği göz ardı edilmektedir. İhracatta en önemli sorunlardan biri de nakliyede yaşanmaktadır. Artan konteyner fiyatları ihracat maliyetlerini artırmaktadır.

Teklifin 7nci maddesinin gerekçesinde, 2000 yılından bu yana Türkiye’de yeni serbest bölge kurulmadığı, kurmak isteyen firmaların da vergi yükü nedeniyle vaz geçtiği ifade edilmekte ve 2004 yılından sonra ilk kez faaliyete geçecek serbest bölgelerde işleticilerin bu faaliyetleri dolayısıyla elde ettikleri kazançları 30 yılı geçmemek ve Ticaret Bakanlığınca kendilerine verilecek ilk faaliyet ruhsatında belirtilen süre ile sınırlı olmak üzere gelir ve kurumlar vergisinden istisna tutulmakta, usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkili kılınmaktadır. 2004 yılından önce kurucu ve işletici firmalar da dahil serbest bölgelerde faaliyet gösteren firmalara, vergi, resim, harç, gümrük ve kambiyo mükelleflerine ilişkin mevzuat uygulanmıyor, bu vergi ve yükümlülüklerden muaf tutuluyorlardı. Avrupa Birliği’nde serbest bölge uygulamalarında, bölgelerde ağırlıklı olarak ticaret faaliyetlerinin yürütülmesi, dış ticaret, gümrük ve vergi uygulamaları açısından da formalitelerin kısmen daha az olmakla birlikte, ülkemizdeki kadar muafiyet tanınmaması nedeniyle AB’ye uyum kapsamında 2004 yılında yapılan düzenlemeyle bu muafiyetler yeni kurulacak serbest bölgeler için kaldırılırken, eski serbest bölgelerin işletici ve kurucusu şirketler için de ruhsatlarının sonuna kadar, buralarda faaliyet gösteren firmalar da Türkiye’nin AB’ye tam üyeliğine kadar gelir ve kurumlar vergisinden istisna tutuldular. Teklif ile AB’ye uyum sürecinden uzaklaşmakta ve kar amacı güden ve bu karı elde etmek için yatırım yapan serbest bölge işleticisine tanınan ve 30 yıla ulaşabilecek vergi istisnaları serbest bölge yatırımlarını teşvikten ziyade işleticiyi kalkındıracaktır.

Teklifin 8inci maddesi ile Eximbank’a tanınan muafiyetler ile ilgili düzenlemelerden özellikle yapı işleri hariç Kamu İhale Kanunundan da istisna tutulması yönünde yapılan değişiklik Kamu İhale Kanunu adeta istisnalarla işlevsiz hale getirmekte hatta Kanunun uygulanmaması esas, uygulanması istisna halini almaktadır.

Maddelere İlişkin Önergelerimiz

Genelini olumlu bulduğumuz Teklifte gözden geçirilmesini talep ettiğimiz düzenlemelere ilişkin önergelerimiz komisyonda dile getirilmiş ancak yeterli tartışma yapılmaksızın reddedilmiştir. Genel Kurulda değerlendirilmesi amacıyla aşağıda sunulmaktadır;

Teklifin 1. Maddesi ; Kanun Teklifinin 1 inci maddesinde yer alan, “yirmi katı” ibaresinin “beş katı” olarak; değiştirilmesini, son cümlesinde yer alan “aylık asgari ücretinin on katına kadar olan” ibaresinin “aylık asgari ücretinin beş katına kadar olan” şeklinde

değiştirilmesi suretiyle hizmet sektörü için giriş aidatı ve yıllık aidatın mevcut düzenlemedeki haliyle korunması sağlanmakta ve İhracatı Geliştirme AŞ'nin sermayesine eklenmek üzere yıllık cirolara göre belirlenen ilave yıllık aidat için de beş kat sınırı getirilmektedir.

Teklifin 7. Maddesi; Kanun Teklifinin 7 nci maddesinin 2 nci fıkrasında yer alan “30 yılı geçmemek” ibaresi “20 yılı geçmemek” ibaresi ile değiştirilmek suretiyle serbest bölge işleticilerine 20 yıl süre ile gelir ve kurumlar vergisi istisnası getirilmektedir.

Teklifin 8.Maddesi; Farklı kurum ve kuruluşlara, başta Kamu İhale Kanunu olmak üzere pek çok düzenlemede istisna getiren düzenlemelerin Torba Kanunlarla getirilmesi, istisnaların niteliği ile çalışmakta adeta Kanunun uygulanması halini istisna durumuna getirmektedir. Bu nedenle 8.madde Teklif metninden çıkartılmaktadır.

Sonuç olarak;

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak, Komisyonunda Anayasa’ya uygunluk denetimi yapılmadan görüşmelerine geçilmesine karşı olduğumuz Teklifin genelini olumlu bulmaktayız. Bununla birlikte 1, 7 ve 8 inci maddelere dair önergelerimiz bulunmaktadır. Komisyonunda yeterince değerlendirilmeyen önergelerimizin Genel Kurulda değerlendirilmesi gerektiğini savunuyoruz.

Tahsin Tarhan

Kocaeli

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu

Manisa

Müzeyyen Şevkin

Adana

Tacettin Bayır

İzmir

Çetin Osman Budak

Antalya

MUHALEFET ŞERHİ

2/3876 Esas Sayılı ‘Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ne ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir:

Genel Değerlendirme

Geçen yüzyılın son çeyreğinden itibaren süregelen küreselleşme döneminde uygulanan iktisat politikaları bazı azgelişmiş ülkeleri oldukça kırılgan ekonomiler haline getirmiştir. Bilindiği üzere bu dönemde dış ticaret temelinde tanımlanan sanayileşme stratejilerinden ihracata yönelik sanayileşme stratejisi yaygın olarak uygulanmaya başlanmıştır. İhracata yönelik sanayileşme stratejisi her ülkenin üretim (maliyet) avantajına sahip olduğu mallarda ihtisaslaşmasına ve dış ticarete yönelmesine dayalıdır. Bu stratejide topyekün kalkınmadan vazgeçilip, ihracat endüstrilerini teşvik temelinde bir sanayileşme hedeflenir. Ülkenin dış açıklarının ihracatı artırarak giderilmesi hedeflenirken, sanayileşmenin kaynağının da ihracat fazlası yoluyla yaratılması bu stratejinin bir başka ana hedefidir. Bu stratejiden beklenen; “bir ülkenin uluslararası iş bölümü ve ihtisaslaşma ile hem kaynaklarını etkin kullanacağı bir sanayileşme yoluna girmesi, hem de dışa bağımlılığının azalmasıdır”.

Bu stratejinin uygulanmaya başlandığı dönemden günümüze yaklaşık 40 yıl geçmiştir. Bu süre bir stratejinin sorgulanması için uygun bir süredir. Bakıldığında, bu stratejinin uygulandığı çok az ülkede stratejinin nispeten hedeflerine ulaştığı gözlenmektedir. Pek çok ülkede ise bu stratejiden beklenenin tam tersine, bizim ülkemizde de yaşandığı gibi, dışa bağımlılık ve borçluluk hali artmıştır.

Uluslararası iktisat teorisinin ana argümanına göre; ülkeler en ucuz ürettikleri- en avantajlı oldukları sektör ürünlerinde ihtisaslaşıp, koruma ve engel olmaksızın birbirleriyle ticaret yapmaları halinde, dünya kaynakları tam olarak etkin kullanılmış olacaktır. Yani bu yolla dünya kaynakları israf edilmemiş olacaktır.

Kısacası, dünya nüfusu hızla büyümekte, ihtiyaçlar giderek çeşitlenmekte ve artmaktadır. Ancak dünya kaynakları kıt ve sınırlıdır. Dünya kaynaklarını en ekonomik kullanarak en fazla ürünü üretmeye, ancak ülkelerin avantajlı sektörlerde ihtisaslaşıp, engelsiz ticaret yapmaları halinde ulaşılabileceği olacaktır.

Bu argümandan hareketle, küresel kapitalizmin kalkınma stratejisi olarak “ihracata yönelik sanayileşme stratejisi”, geçtiğimiz yüzyılın son çeyreğinden itibaren yaygın olarak uygulamaya konulmuştur. Ülkeler ancak bu strateji ile karşılıklı dış ticarete liberalleşip, uygun üründe ihtisaslaşıp, dış ticarete yönelebilecek ve dış açık sorunundan, dışa bağımlılıktan, borç sarmalından kurtulmak, sanayileşmek gibi olumlu sonuçlardan yararlanabileceklerini ummuşlardır.

Türkiye ise ekonomi politikalarında bir tekrarı yaşamakta, yıllardır süregelen siyaset-ekonomi kısır döngüsünden çıkamamaktadır. Bugün de AKP iktidarının Türkiye’yi içerisine sokmuş olduğu ekonomik ve toplumsal çöküş derinleşmekte, siyasi ömür uzatma gayesi ile yine teşvik, vergi muafiyeti, istisna adı altında çözümsüzlükler çözüm olarak sunulmaktadır. Türkiye ekonomisi; işsizlik, gelir eşitsizliği, enflasyon, faiz, döviz kurlarının rekor artışı, TL’nin aşırı değer kaybı ile artık yama tutmayan, ancak ısrarla yeni yamalar olarak yurttaşların karşısına çıkarılan politikalar ile tarihinin en başarısız, en kötü, en akıl dışı kararların alındığı dönemi yaşamaktadır.

Türkiye yaklaşık yüz yıllık tarihi boyunca, her dönem ithalata bağımlı bir ekonomik yapıya sahip olmuştur. İhracatı arttırmaya yönelik hamleler üretimi artırma ve çeşitlendirme yerine finansal hamleler ile yapılmaya çalışılmıştır. Hatırlanacağı üzere 24 Ocak 1980 tarihinde alınan ve tarihe “24 Ocak Kararları” olarak geçen neo liberal politikalara geçiş ile, içine girilen kısır döngünün 40 yıllık tarihi halklar adına çöküşü derinleştirmiştir.

Bu süreçte, yani neo liberalizmin devreye girdiği 1980’den bu yana, ekonomik kriz ve beraberinde yaratılan toplumsal krizler kısa vadeli ve palyatif çözümlerle aşılmaya çalışılmıştır. Faiz oranı, döviz kuru, borçlanma gibi birçok göstergeye ilişkin net çözüm getirilmemiştir.

Yatırım, sanayileşme, işsizlik, istihdam yetersizliği, gelir dağılımı gibi sorunlar dikkate alınmamıştır. Ekonomide düşük ücretli, kayıt-dışı ekonominin ağırlığı artırılmıştır. Bu dönemde kamu istihdamının azalması nedeniyle, istihdam artış oranı önceki döneme kıyasla düşmüş, üretim ve ihracatın ithalata bağımlılığı giderek artmıştır.

41’nci yılında neo liberalizm, ömrünün yarısını AKP ile diğer yarısını ise AKP iktidarının miras olarak devraldığı politikalarla miadını doldurmuştur. Bu emek sömürsünü merkeze alan, kamu iktisadi teşebbüslerinin tek tek satılmasını salık veren, özelleştirme ile kamunun üretimini ortadan kaldıran, piyasayı, kurumları, yasama ve yürütmeyi sermayeye payanda eden iktisadi anlayış bugün Türkiye’de bir enkaz yaratmıştır.

Bilindiği üzere 24 Ocak Kararları ile ihracatın artırılması için vergi iadesi, düşük faizli kredi, imalatçı ihracatçılara ithal girdide gümrük muafiyeti, sektörlerle göre farklılaşan teşvik sistemi ile teşvikler verilmiş, geçici olarak ihracat rakamları artmış olsa da kesin bir çözüme ulaşılamamıştır. Yıllar içerisinde peşi sıra krizler yaşanmaya devam etmiştir.

Bugün de anti demokratik bir şekilde Cumhurbaşkanı Hükümet Sistemi ile yasama mercii pasifleştirilmiş, düzenleyici ve denetleyici kurumlar lağvedilmiştir. Ekonomik ve sosyal alanı düzenleme ve denetleme yönünde alınacak her karar partili cumhurbaşkanı tarafından alınmakta, bürokratların atamaları yine benzer şekilde yapılmaktadır. Bunun son örneği bilindiği gibi Merkez Bankası’na yapılan müdahalelerdir. Bağımsız olması gereken kurumlara yapılan müdahaleler ile TL, dalgalı kur rejimine rağmen 1 yıl içerisinde % 35 seviyesinde devalüe olmuştur. Enflasyon resmi rakamlara göre % 20 seviyelerine dayanmış, işsizlik oranı, faiz oranı çift hanelerde seyretmiş, büyük bir yoksulluk hali toplumun her kesimini sarmıştır.

Bu noktada 20 yıldır iktidar değilmiş gibi hareket eden AKP, siyasi ömrünü uzatma gayesi ile torba yasalarla günü kurtarma hesapları yapmaya devam etmektedir. Türkiye’nin en temel tüketim maddelerinin dahi ithalata bağımlı olması döviz kurunun artması, çiftçiler ve diğer üreticiler için girdi maliyetlerinin artması anlamına gelmektedir. Öyle görülmektedir ki, AKP iktidarı döviz kuru ve onun yaratacağı enflasyon ile alım gücü göstergelerinden vazgeçmiştir. Yani bu ülkenin yurttaşlarından vazgeçen bir iktidar anlayışı ile karşı karşıyayız.

Çünkü iktidar siyasi bir karar ile faiz oranını düşürüp döviz kurlarının yükselmesine neden olmuştur. Döviz artışının devam edeceği de öngörülmektedir. Bu durumda başta demokratik reformlar ve yargı bağımsızlığı olmak üzere ekonomik reformlar yapmak yerine, irrasyonel bir şekilde mevcut kur fiyatlarını fırsat olarak görüp ihracat rakamlarını arttırmak, azalacak alım gücü ile beraber ithalat düşüşü sonucunda gerçekleşecek cari açık düşüşü, bir büyüme ve yüksek ihracat masalı anlatımını görmemizi sağlayacaktır. Üretim ağırlıklı büyüme modelinde

kur artışının ihracatı arttırdığını zanneden bir anlayış, ekonomik krizi derinleştirmekten başka bir işe yaramayacaktır.

Bu çelişkili politikaların getirdiği sorunların yanı sıra başka politikalar da ekonomik krizin kronikleşmesinde etkili olmaktadır. Örneğin, Türkiye’de sanayinin gelişmemesinde büyük ölçüde özelleştirmeler ve özelleştirmelerden sonra o üretim ünitelerinin çoğunun üretimden çekilmesinin katkısı çok büyüktür.

Ayrıca tarım politikalarındaki köklü değişiklik, doğrudan destek politikası ve kur politikasıyla beslenen ucuz tarım ürünleri ithalatı ile birlikte tarımda üretimin yetersizliği de açığa çıkmaya başlamıştır.

Tarım, hayvancılık gibi sektörlerde teşviklerin kalkması, piyasayı düzenleyici kamu iktisadi teşebbüslerinin işlevlerinin yitirilmesi nedenleriyle bu üretememezlik süreci tarım ve hayvancılık sektörleri boyutuyla da beslenmiştir. Sanayinin gelişmemesi, tarım ve hayvancılığın gittikçe küçülmesi, üretim alanlarında yaşanan daralma, Türkiye’deki ekonomik açmazı derinleştirmiş ve daha kritik hale getirmiştir.

Diğer ülkelerden farklı olarak Türkiye’de bu sanayisizleşme ve üretememezlik halini bir de ekonominin kötü yönetimi ve ölçüsüz- hesapsız özelleştirme gittikçe derinleştirmiştir. Dolayısıyla, Türkiye artık klasik anlamda “ihracata yönelik sanayileşme stratejisini” uygulayamaz hale gelmiştir. Zira TL’deki değer kaybı, ithal ürünlerin girdi maliyetinde yaşanan fahiş artış üretimin giderek düşmesine neden olmakta, enflasyonu yükseltmekte ve ekonomik sıkışmışlık sürgeit bir hal almaktadır.

Türkiye’nin 2002 yılında ihracatı 36 milyar dolar iken, bugün ihracat 169 milyar dolar civarındadır. Türkiye’nin ihracatının millî gelire oranı sadece yüzde 28, Yunanistan’ın ise yüzde 35 olduğu ve ihracat politikasının istenen hedeflere ulaşmadığı anlaşılmaktadır. Türkiye’nin düşük faiz ve yüksek kur politikasıyla sürdürmek istediği ihracat politikası, düşük katma ürünleri ihraç ederken, yüksek katma değerli ürünleri de ithal ettiği görülmekte ve söz konusu politikanın başta cari açık olmak üzere yapısal sorunlara etkin bir çözüm üretmediği anlaşılmaktadır. Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın 2011 yılında açıklamış olduğu; “2023 yılında ihracat hedefimiz 500 milyar, kişi başı gelir de 25 bin dolar” hedeflerine bakıldığında, bu hedeflerin çok uzağında kaldığı ortadadır. Gerçekleşmeyen hedeflerin sonucu olarak, Türkiye’nin G-20 liginden düştüğü anlaşılmaktadır. Bununla birlikte düşünülmesi ve cevaplandırılması gereken temel soru ise; artan ihracata karşın istihdamın neden artmadığı olmalıdır.

Getirilen bu kanun teklifinin amacına da bakıldığında; ihracatçı firmalara ihracatı geliştirme fonu ile finansman kaynağı oluşturulmasının hedeflendiği anlaşılmaktadır.

TİM ve ihracatçı birliklerinin katkılarıyla oluşacak bu fon sayesinde, ihracatçıların finansmana erişiminde teminat sorununun ortadan kalkacağı söylenmektedir. Yani ihracatçılara özel kredi garanti fonu getirilerek, kredi almak için fabrikasını veya arsasını bankaya ipotek göstermek zorunda olmayacağı öngörülmektedir.

Diğer taraftan, hizmet sektörleri için İhracatı Geliştirme AŞ’nin sermayesine eklenmek üzere 16 yaşından büyükler için uygulanan asgari ücretin **yirmi katına** kadar Ticaret Bakanlığı’nca **yıllık cirolara göre** belirlenen tutarda ilave yıllık aidat tahsil edileceği belirtilmektedir.

Burada söz konusu kanun teklifinin **1. maddesinde** yer alan, hizmet sektörüne giriş ve yıllık aidat için getirilen asgari ücretin **yirmi katına** kadar yıllık cirolara göre belirlenen tutarın tahsil edileceği hükmünün, ihracatçı firmaların finansmana ulaşmasında kolaylık sağlanacağı söylenen bu düzenlemenin amacına aykırı olacağını belirtmek gerekmektedir.

Yine teklifin **2. maddesinde** yer alan düzenlemede; Türkiye Tanıtım Grubunun tasfiyesinde **varlıklarının kısmen veya tamamen** İhracat Geliştirme A.Ş.'nin sermayesine ekleneceği söylenmektedir. Burada geçen '**kısmen**' ifadesinin muğlaklık taşıdığı ifade etmek gerekir.

Bir takım olumlu düzenlemeler bulunan bu teklifle, ihracatçı firmaların finansmana erişiminin büyük ölçekte çözüme kavuşacağı beklenmektedir. Ancak, uygulamanın ne şekilde olacağı belirsizdir. Doğru modelleme ve sistem kurulmalıdır. İhracatçının cirosuna göre alınan aidatların dağıtımında da aynı şekil uygulanmalıdır. Başlangıçtaki kurgu dağıtımı da düşünerek yapılmalı, dağıtım mekanizması buna göre kurulmalıdır.

Öte yandan kanun teklifinin amacı ihracatı büyütmektir, ancak doların yükselişi bazı alanlarda üretim yapan ihracatçıların üretim kapasitesini düşürteceği için bir netice alınamayacağı ortadadır.

Faiz düşürme politikasının iktidarın dayandığı sosyal blok tarafından şekillendirildiği açıkça görülmektedir. Merkez Bankasının faiz indirimi kararı sonrası bunu talep eden, bundan memnun olan ve kârlarını daha da artıran bir sermaye kesiminin var olduğu bellidir. Her ne kadar ithal girdi oranı yüksek olsa da özellikle emek yoğun sektörlerde çalışan ihracatçıların bu süreçten kazançlı çıktığı aşikârdır.

Bunun yanında gıda gibi, tekstil gibi sektörlerin de bu süreçten kârlı çıktığı söylenmelidir. Faiz indirimi inşaat sektörü gibi bir sektör için de çok önemlidir. Çünkü Türkiye'de konut stoku var ve faiz indirimine en çok duyarlı sektörlerden biri inşaat sektörüdür. Kredi ile borçlanarak konut alabiliyor insanlar. Dolayısıyla satılabilmesi için mevcut konutların, faizlerin düşmesi gerekiyor.

Faiz indirimi sonucu TL'deki değersizleşmenin etkileri farklı sektörleri farklı etkiliyor. TL'deki değersizleşme sonucunda, ihracatçı sektörlerde ithalat faturasının artması nedeniyle oluşan maliyet ile TL'nin değersizleşmesinin yarattığı avantajın hangisinin daha büyük olacağı, sektörlerdeki üretimin ithalat kompozisyonuna bağlıdır. Yani kısa vadede hedeflenen ihracata dayalı büyüme, uzun vadede dolarizasyon riskini de beraberinde getirmektedir.

Nihayetinde, dolardaki yükselişin bir takım ihracatçı firmaların işine geldiğini söyleyebiliriz. Hem ihracat rakamları yükseliyor hem de gıda, tekstil, inşaat gibi emek yoğun sektörler için TL'nin değersizleşmesi bir avantaj sağlıyor. Ancak uzmanların sıklıkla ifade ettiği gibi, orta vadede çöküş anlamına gelen bu durum devalüasyonu gündeme getirmektedir. İhracat artsın diye TL'nin değerini düşürmek alım gücünü zayıflatacak, yurttaşları zamlarla boğuşur hale getirecektir ki, kısa vadede yaşanmaya başlanacak olan da budur.

Merkez Bankasının son faiz kararıyla beraber kurlarda yüksek artışlar olmuştur. Enflasyonist ortamda Merkez Bankası tarafından alınan son iki karara bakıldığında, bunun bir zaruret değil, bilinçli bir tercih olduğu ortaya çıkmaktadır. İktidarın ekonomide aldığı son karar, temel hedefin enflasyon ve onun baskısı altında ezilen milyonlar değil, ihracatı ve ihracatçıyı incelemek olduğunu göstermektedir. İktidar bu tercihiyle her zaman olduğu gibi tercihini sermaye sınıfından yana koymuş, yoksulu kaderiyle baş başa bırakmıştır. Her ne kadar ucuz

doların ihracatı arttırması beklense de Türkiye’de hammaddenin önemli bir bölümünün ithalat yoluyla sağlanması dolayısıyla bu, uzun vadede enflasyonu arttıracak, yoksulluğu derinleştirecektir. Bu sebeplerle öncellenmesi gereken bir avuç ihracatçı sermayedar değil, yoksul çoğunluk ve onların çıkarları olmalıdır.

Söz konusu kanun teklifi ile ilgili olarak ortaya çıkan bir başka sonuç ise milyonlarca vatandaş işsizlikle boğuşurken ve milyonlarcası da asgari ücretle geçinmeye çalışırken, bürokraside çift ve üçlü maaş politikasının burada da sürdürülüyor olmasıdır. Sürdürülen çift maaş politikası ile birlikte yönetim kurulu üyeleri aynı zamanda icracı kişilerdir. Örneğin, şirketin yönetim kurulu üyelerine baktığımızda, TİM’in Başkanı’nın Ticaret Bakan Yardımcısı hem Exımbank’ta hem de kurulacak olan şirkette yönetim kurulu üyesi olacağı anlaşılmaktadır. İhracat yapan ve kredi talep eden kişi aynı zamanda finansmanı sağlayan kişi olacaktır. Yani; “Kefil olan da aynı, krediyi veren de aynıdır. Krediyi verecek olan Exımbank’ın Genel Müdürü’nün, şirketin yönetim kurulunda olması etik değildir, ayrıca rekabet kurallarına da aykırıdır.

AKP’nin yüksek döviz politikası ile ihracatı artırma politikasını hedeflediği bir diğer husus ise ucuz işgücü politikasıyla Türkiye’yi yeni Çin yapmaktır. Yeni Çin olma politikasında ucuz emek iş gücü olarak da mültecilerin kullanılması planlanmaktadır. Üzülerek ifade etmek gerekir ki, insanlık dışı koşullarda ve kayıt dışı çalıştırılan mülteciler aynı zamanda asgari ücretin yarısına çalıştırılmaktadır. Çin’in 2000’li yılların başında “bir adam bir dolar” sloganıyla sürdürdüğü ucuz işgücü politikasının, AKP’nin yeni politik perspektifi olacağı anlaşılmaktadır. AKP’nin Yerel Yönetimlerden sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Özhasaki’nin, “Sığınmacıları yollarsak sanayimiz batar” söylemi tam olarak söz konusu bu politikaya işaret etmektedir. Bu bağlamda Türkiye’nin bütünlüklü olarak ihracat politikası ve mülteci politikasını gözden geçirmesi ve yeniden değerlendirmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, bu kanun teklifinin ihracatın gelişmesi için ihracatçı firmalara finansman kolaylığı sağlaması önemlidir. Ancak ne hikmetse, Meclise gelen bütün kanun tekliflerinde öne çıkan olgu şudur: Sermaye kesimlerine, firmalara, büyük şirketlere, ihracatçılara getirilen vergi muafiyetleri, istisnalar, indirimler gibi birtakım kolaylıklar nedense hiç çalışan kesimlere, emekçilere, çiftçilere, emeklilere, asgari ücretlilere, işçilere getirilmemektedir. Örneğin, asgari ücret vergi dışı bırakılsın diye sunduğumuz teklifler ne komisyon gündemine ne de Genel Kurul gündemine gelebilmektedir.

İhracatın artması ülkemiz ekonomisi için elbette iyidir. Ancak, hammadde girdileri ithal olduğu sürece, enerji ve yakıt gibi girdiler dolara endeksli olup fiyatlar arttığı sürece, bu kısır döngüden çıkılamayacaktır.

Ülke ekonomisinin iyiye gitmesi sadece ekonomik tedbirlerle ilgili değildir, ülkenin demokrasi anlayışının, insan haklarına bakışının ve barış ortamının sağlanmasının, yatırım ve üretim ortamının gelişmesine katkı sağlayacağını bir kez daha ifade ediyoruz.

Türkiye yeniden yüzünü üretime, tarım ve hayvancılığa dönmeli, teknolojik sanayileşmeyi hedef almalı, istihdamı artırıcı yatırımları öncelikli hale getirmeli, bununla birlikte ihracatı artırıcı teşvikleri de uygulamaktan çekinmemelidir.

Türkiye’de üretim işiyle iştiğal eden ve ihracat potansiyeli olan küçük-büyük bütün işletmelerin, ihracata yönelmesi için hedef pazar bilgisine ulaşması kolaylaştırılmalı, danışmanlık ve rehberlik desteğı sunulmalı, pazara erişim anlaşılır derecede açık olmalı, insan kaynağı, finansman vb. araçlar ile mutlaka desteklenmeli, dış ticarete insan kaynağını geliştirecek kurumsal eğitim hizmetleri verilmelidir. **Halkların Demokratik Partisi** olarak, bu kanun teklifine bu anlayışlar çerçevesinde muhalefet ettiğimizi ifade etmek istiyoruz.

Ali Kenanoğlu

İstanbul

MUHALEFET ŞERHİ

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu’nda görüŖülen Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin KuruluŖ ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine Muhalefet Ŗerhimiz aŖaęıda sunulmuŖtur.

Teklifin GörüŖülme Usulüne İliŖkin Değerlendirme

TBMM BaŖkanlıęına ulaŖan kanun tekliflerinin konusu ve kapsamına göre esas ve tali komisyonlara havalesi TBMM İtüzüğünün 23.Maddesi uyarınca gerekleŖtirilmektedir. Tali komisyonlar, iŖin kendilerini ilgilendiren yönü veya maddeleri üzerine görüŖ bildiren komisyonlardır. Uygulamada iktidarın acele kanunlaŖtırma iradesi nedeniyle bu komisyonların devre dıŖı bırakıldığı, kendilerine tali olarak havale edilen teklifi görüŖmeyeceklerine dair bir yazı alınarak sadece Esas komisyonlarda görüŖülmek suretiyle kanunlaŖtırma sürecinin tamamlandığı görülmektedir. Bu durum önemli pek ok konunun ilgili ihtisas komisyonlarında görüŖülmesinin önüne gemekte, yasama faaliyetinin kalitesini son derece düŖürmektedir.

TBMM İtüzüğünün 26. Maddesi zorunluluk olmadıka komisyon toplantısı için ağrının en az iki gün önceden yapılacağını, 36. Maddesi ise Komisyonlara havale edilen iŖlerin görüŖülmesine, havale tarihinden itibaren kırksekiz saat sonra baŖlanabileceęi düzenlemesini içermektedir. BaŖkanlıka bu süreler amacına uygun kullanılmamaktadır. Sözelimi Cuma akŖamüzeri Komisyona havale edilen bir teklif Komisyonca arŖamba gündeme alınmaktadır. Özellikle madde sayısı fazla, kapsamlı tekliflerin bu kadar kısa sürede milletvekillerce sağlıklı bir inceleme yapılmasını imkânsız hale getirmektedir. Bu nedenle kanun tekliflerinin milletvekillerce incelenmesi için gerekli sürenin tanınması sağlanmalıdır.

Teklifin Tümü Üzerine Değerlendirme

Türkiye'nin dış ticareti Cumhuriyetin ilk yıllarından günümüze kadar çeşitli periyotlardan geçmiş ve dönem içerisinde uygulanan politikalar dışa açılmanın bir gereği olarak küresel ekonomiye entegrasyon çerçevesinde gerçekleşmiştir.

Yıllar içerisinde Türk ihracatçıları hem ihraç edilen ürün sayısını hem rekabetçi ürün sayısını hem de bunlara bağlı olarak toplam ihracatlarını artırmayı başarmış ve küresel ihracatta Türkiye'nin payını neredeyse iki katına çıkarmışlardır. Bu ülkemizin dış ticareti açısından olumlu bir gelişmedir.

Ancak ülkemizin ithalat rakamlarındaki artış, ihracat rakamlarının üzerinde seyretmektedir. İthalat kalemlerimizdeki ezici üstünlüğü ise başta enerji dâhil olmak üzere, fiyat esnekliği olmayan hammadde, ara malı ve yatırım malı oluşturmaktadır. Bu da göstermektedir ki ihracatımız ithalata bağlı olarak yükselmekte, dış ticaret açığımız bu doğrultuda açık vermekte ve cari açık kalıcı bir hale gelmektedir.

Cari açıkla birlikte, kamu açığı da artmaktadır. Kamu harcamalarının finansmanından doğan açık, daha fazla vergiyle kapatılmaya çalışılmakta, vergilerin yükseltilmesi ise üreticilerin zorlanmasına sebep olmaktadır.

Döviz kurlarında önlemeyen yükselişin beraberinde gelen fiyat artışları, sert fiyat rekabetine maruz kalan ihracatçıların finansman olanakları kadar diğer maliyetlerine de yansımaktadır.

Türkiye'nin büyüme hızı artarken girdi tedarikinde fiyat esnekliğine sahip değil olmaması, ihraç mallarımızın pazarda fiyat rekabetine maruz kalmasına sebep olmaktadır. Bu durum kur yükselişlerinde maliyet enflasyonu ve büyüme krizlerini beraberinde getirmektedir.

Türk ihracatçıları, TradeMap verilerine göre dünyada ortalama tedarikin 5.156 km olduğu günümüzde sadece 2.953 km ortalama mesafeye ürün satmaktadır. Günümüzde Çin ortalama 6.481 km'ye, Vietnam ortalama 7.173 km'ye, Tayland 5.703 km'ye, Endonezya 6.232 km'ye, Filipinler 5.456 km'ye, Hindistan 6.495 km'ye, Güney Kore 5.158 km'ye ve Brezilya ortalama 11.343 km'ye ürün satmaktadır. Artık mesafelerin söz konusu olmadığı noktada Türkiye'nin bu durumu göz önüne alarak daha uzak pazarlara yönelmesi, mevcut serbest ticaret anlaşmalarını güncellemesi ve mevcut ihracat mesafesini artırmasına vesile olacak yeni nesil serbest ticaret anlaşmaları yapması gerekmektedir.

Öte yandan, ihracatın kilogram değerini artırmadan nicelik ile söz konusu hedefe ulaşmak mümkün görülmemektedir. İhraç ettiğimiz malların kilosu ortalama 1,1-1,3 dolar bazında seyretmektedir. Yani, ihraç mallarımızın katma değerleri düşüktür. Eğer 500 milyar dolarlık ihracat hedefliyorsak, bu rakamı kilo başı en az 3 dolara çıkarmamız gereklidir. İleri teknoloji ürünler bizim ihracatımızın yalnızca yüzde 4'lük bir seviyesini oluştururken, bu rakam Güney Kore'ye yüzde 30 civarındadır. Bu nedenle ihracat hedefine ulaşmak için ileri teknoloji ürünleri üretmemiz ve onları pazarlamamız büyük önem taşımaktadır.

2001 yılında Türkiye'deki kişi başı millî gelire baktığımızda 3300 dolar olduğunu görüyoruz. Çin'de ise aynı yıl kişi başı millî gelir 1100 dolardı. O dönem ortalama bir Türk vatandaşı bir Çinliye oranla 3 kat daha varlıklıyken 2020 yılında Çin'in kişi başı millî geliri 10000 dolar bizim ise 8500 dolar olmuştur. Yani kişi başı millî gelir bazında Çin'in 3 kat önünde iken bugün düştüğümüz durum ortadadır.

Teklifi genel olarak olumlu buluyoruz. Görüldüğü kadarıyla ihracatçıya finans sağlayıp ihracatı artırmak maksatlı verilmiş bir değişiklik teklifidir. Özellikle büyük ihracatçıların yanı sıra küçük ihracatçı KOBİ'lerin de ihracata daha fazla dahil olabilmesi için verilen ve teminat mektubu gibi sıkıntılardan kurtulmak gibi olumlu değişiklikler öngörmektedir.

Teklifte maalesef iktidar partisinin birçok kanun teklifinde de yaptığı şekilde muğlak ifadeler mevcuttur. Bu durum bir çelişki doğurmakta, daha sonrasında kanunları birilerinin işine geldiği gibi yorumlamasına, bu şekilde kullanmasına yol açmaktadır. Örneğin bu teklifin 2'nci maddesinde geçen “kısmen” ya da “tamamen” ifadeleri muğlaktır. Burada çok esnek ve belirsiz bir hüküm mevcuttur. “Tamamen” devredilecekse öz kaynakların hepsinin alınması gerekmektedir. “Kısmen” alınacaksa da bunun sınırının kanunla belirlenmesi uygun olacaktır.

Teklifin Maddeleri Üzerine Değerlendirme

Madde 1

Kredi Garanti Fonu A.Ş.'ye benzer şekilde ihracatçıların kullanacağı kredilere kefalet sağlamak üzere İhracatı Geliştirme Anonim Şirketinin kurulması uygun bulunmakla birlikte, bu Şirkete kaynak sağlamak amacıyla sadece ihracatçılara yeni yükümlülükler getirilmesinin doğru olmadığını değerlendiriyoruz.

Nitekim süreç içinde vergi avantajlarının sağlanması dışında, Devlet tarafından Şirkete herhangi bir maddi kaynak aktarımında bulunulmamakta, buna karşın maddeyle yapılan

değişiklikle, Şirket sermayesine eklenmek üzere ihracat işlemleri üzerinden FOB bedelinin on binde üçüne kadar Ticaret Bakanlığınca belirlenen oranda ek nispi ödeme kesintisi yapılması ve hizmet sektörleri için yine Şirket sermayesine eklenmek üzere on altı yaşından büyükler için uygulanan aylık asgari ücretin yirmi katına kadar Ticaret Bakanlığınca yıllık cirolara göre belirlenen tutarda ilave yıllık aidat tahsil edilmesi öngörülmektedir. Vergiye benzeyen bu ek kesinti ve ödemelerle, ihracatçılara mali açıdan ağır yükümlülükler getireceği ortadadır.

Öte yandan, mevcut düzenlemeye göre ihracatçı birliklerinin gelir kalemi olarak hizmet sektöründe faaliyet gösteren ihracatçılar için giriş aidatı ve yıllık aidat, on altı yaşından büyükler için uygulanan aylık asgari ücretin brüt tutarı ile bu tutarın beş katı arasında belirlenen tutarda tahsil edilmekte iken, yapılan değişiklikle üst limit aylık asgari ücretin brüt tutarının 5 katından 20 katına çıkarılmakta ve böylelikle hizmet sektöründe bulunan ihracatçılar bakımından ihracatçı birliklerine ödenmekte olan giriş aidatı ve yıllık aidat tutarı 4 kat artırılmış olmaktadır. Başka bir ifadeyle ödenecek maksimum tutar, bu yıl için uygulanmakta olan brüt asgari ücret dikkate alındığında 17.890.TL'den 71.560.TL'ye çıkarılmaktadır.

Bu kanunun çıkarılış amacının ihracata yeni başlayacak KOBİ'lere teşvik amacı taşıdığı belirtilmiştir. Ancak giriş aidatının arttırılması kanunun bu amacıyla çelişmektedir.

Hizmet sektöründe faaliyet gösteren ihracatçılardan bu birliklere daha önce girenlerin, giriş aidatı ve yıllık aidatı aylık asgari ücretin brüt tutarı ile bu tutarın beş katı arasında değişiyordu. Daha önce girenler bu orana göre giriş aidatı ödemişken yeni girenlerin 4 kat fazla ödemesi eşitsizlik yaratabilecektir. Ayrıca daha önce birliklere giren hizmet sektöründe faaliyet gösteren ihracatçıların yıllık aidatlarında da artış olabilecektir. Biz komisyon toplantısında FOB bedeli çok yüksek olan ihracatlarda bir kalemde alınan ödemenin makul seviyeye çekilmesi amacıyla mevcuttaki limit olan "5 kat"ın korunması için önerge verdik. Fakat komisyon toplantısında bu önergemiz kabul edilmemiştir.

Madde 2

Madde ile 5910 sayılı İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna geçici 3'üncü madde eklenmektedir. Bu hükümle, anılan maddenin yürürlüğe gireceği tarihte İhracatçı Birliklerinin yedek akçe hesaplarında bulunan meblağların Ticaret Bakanlığınca belirlenen tutarda İhracatı Geliştirme Anonim Şirketinin sermayesine eklenmek üzere sermaye taahhüdü ödemesi olarak aktarılması öngörülmektedir.

İhdas edilen geçici maddenin birinci fıkrası ile TİM nezdinde faaliyet gösteren Türkiye Tanıtım Grubunun tasfiyesi ile varlıklarının kısmen ya da tamamen İhracatı Geliştirme Anonim Şirketi'ne aktarımı sağlanmaktadır. “Kısmen ya da tamamen” ifadesi muğlak olup uygulamada keyfiliğe sebep olabilir. Bu durum kanunilik ilkesine aykırıdır. Komisyon da bu gerekçeyle verdiğimiz, maddede geçen “kısmen ya da” ifadesinin çıkarılmasına yönelik önerge kabul edilmemiştir.

2'nci maddenin ikinci fıkrasında ise hükmün yürürlüğe girdiği tarihte ihracatçı birliklerinin yedek akçe hesaplarında bulunan meblağlar ticaret bakanlığınca belirlenen tutarda İhracatı Geliştirme AŞ sermaye taahhüdü ödemesi olarak aktarılır. Ancak; yedek akçe hesaplarında bulunan meblağların İhracatı Geliştirme AŞ ye aktarılması oranı Ticaret Bakanlığı keyfiyetine bırakılmıştır. Alt ve üst limitler belirtilmelidir.

Madde 13

5607 sayılı kanunda ibare/kelime değişiklikleri ile kaçak eşya ve teslim alınmamış araçların tasfiye sürecinin hızlandırılması amaçlanmıştır.

Buna göre; kaçak eşya naklinde kullanıldığı şüphesiyle hakkında el koyma kararı bulunan taşıt sahipleri taşıtın değeri kadar teminatı gümrük idaresine teslim etmeleri halinde taşıtlarını geri alabilirler. Maddeye eklenen fıkra ile 90 gün içinde teslim almamaları halinde soruşturma ve kovuşturma sonucu beklenmeksizin satış yönüyle bu şekilde tasfiye edilmesi hususu Anayasanın mülkiyet hakkı yönüyle tartışmalıdır.

Yasin Öztürk
Denizli

Ayhan Altıntaş
Ankara

DENİZLİ MİLLETVEKİLİ ŞAHİN TİN VE
SAMSUN MİLLETVEKİLİ FUAT KÖKTAŞ İLE
50 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

**TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ İLE
İHRACATÇI BİRLİKLERİNİN KURULUŞ VE
GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN İLE BAZI
KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 18/6/2009 tarihli ve 5910 sayılı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 18 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Müsteşarlığın” ibaresi “Ticaret Bakanlığının” şeklinde değiştirilmiş, üçüncü fıkrasında yer alan “Hizmet sektörü” ibaresi “Hizmet sektörleri” şeklinde ve “beş katı arasında” ibaresi “yirmi katı arasında yıllık cirolara göre” şeklinde değiştirilmiş, beşinci fıkrasının üçüncü ve dördüncü cümleleri yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(6) Mal ve hizmet ihracatçılarının finansman ihtiyaçlarının giderilmesine katkı sağlamak ve teminat yetersizliği içinde olan ihracatçıların lehine münhasıran ihracat kredileri için kefalet vermek amacıyla TİM’in ortaklığında kurulan İhracatı Geliştirme Anonim Şirketinin sermayesine eklenmek üzere, ihracat işlemleri üzerinden FOB bedelin onbinde üçüne kadar Ticaret Bakanlığınca belirlenen oranda ek nispi ödeme kesintisi yapılır. Hizmet sektörleri için İhracatı Geliştirme Anonim Şirketinin sermayesine eklenmek üzere, on altı yaşından büyükler için uygulanan aylık asgarî ücretin on katına kadar Ticaret Bakanlığınca yıllık cirolara göre belirlenen tutarda ilave yıllık aidat tahsil edilir.”

MADDE 2- 5910 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte TİM nezdinde faaliyet göstermekte olan Türkiye Tanıtım Grubunun tasfiyesi ile varlıklarının kısmen ya da tamamen İhracatı Geliştirme Anonim Şirketine şirketin sermayesine eklenmek üzere aktarılmasına ilişkin usul ve esaslar Ticaret Bakanlığınca belirlenir.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR,
BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ İLE
İHRACATÇI BİRLİKLERİNİN KURULUŞ VE
GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN İLE BAZI
KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 18/6/2009 tarihli ve 5910 sayılı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 18 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Müsteşarlığın” ibaresi “Ticaret Bakanlığının” şeklinde değiştirilmiş, üçüncü fıkrasında yer alan “Hizmet sektörü” ibaresi “Hizmet sektörleri” şeklinde ve “beş katı arasında” ibaresi “yirmi katı arasında yıllık cirolara göre” şeklinde değiştirilmiş, beşinci fıkrasının üçüncü ve dördüncü cümleleri yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(6) Mal ve hizmet ihracatçılarının finansman ihtiyaçlarının giderilmesine katkı sağlamak ve teminat yetersizliği içinde olan ihracatçıların lehine münhasıran ihracat kredileri için kefalet vermek amacıyla TİM’in ortaklığında kurulan İhracatı Geliştirme Anonim Şirketinin sermayesine eklenmek üzere, ihracat işlemleri üzerinden FOB bedelin onbinde üçüne kadar Ticaret Bakanlığınca belirlenen oranda ek nispi ödeme kesintisi yapılır. Hizmet sektörleri için İhracatı Geliştirme Anonim Şirketinin sermayesine eklenmek üzere, on altı yaşından büyükler için uygulanan aylık asgarî ücretin on katına kadar Ticaret Bakanlığınca yıllık cirolara göre belirlenen tutarda ilave yıllık aidat tahsil edilir.”

MADDE 2- 5910 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte TİM nezdinde faaliyet göstermekte olan Türkiye Tanıtım Grubunun tasfiyesi ile varlıklarının kısmen ya da tamamen İhracatı Geliştirme Anonim Şirketine sermayesine eklenmek üzere aktarılmasına ilişkin usul ve esaslar Ticaret Bakanlığınca belirlenir.

(Denizli Milletvekili Şahin Tin ve Samsun Milletvekili Fuat Köktaş ile 50 Milletvekilinin Teklifi)

(2) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte İhracatçı Birliklerinin yedek akçe hesaplarında bulunan meblağlar Ticaret Bakanlığınca belirlenen tutarda İhracatı Geliştirme Anonim Şirketine şirketin sermayesine eklenmek üzere sermaye taahhüdü ödemesi olarak aktarılır.”

MADDE 3- 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesinin (5) numaralı fıkrasında yer alan “(1) bendi” ibaresi “(1) ve (p) bentleri” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4- 1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tablonun “V-Kurumlarla ilgili kağıtlar” başlıklı bölümünün (22) numaralı fıkrasında yer alan “Kurumlar Vergisi Kanununun 7 nci maddesinin 24 numaralı bendinde” ibaresi “13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (p) bentlerinde” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 123 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma Anonim Şirketi” ibaresi “Kredi Garanti Fonu Anonim Şirketi ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (p) bendinde belirtilen kurumlar” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 6- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasının (e) bendinde yer alan “Kurumlar Vergisi Kanununun 7 nci maddesinin (24) numaralı bendinde” ibaresi “5520 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (p) bentlerinde” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 7- 6/6/1985 tarihli ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 4- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra geçici 2 nci madde uyarınca ilk kez faaliyete geçecek serbest bölgelerde, işleticilerin serbest bölgelerin işletilmesi ile ilgili faaliyetlerden elde ettikleri kazançları, 30 yılı geçmemek ve Ticaret Bakanlığınca kendilerine verilecek ilk faaliyet ruhsatında belirtilen süre

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(2) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ihracatçı birliklerinin yedek akçe hesaplarında bulunan meblağlar Ticaret Bakanlığınca belirlenen tutarda İhracatı Geliştirme Anonim Şirketine sermayesine eklenmek üzere sermaye taahhüdü ödemesi olarak aktarılır.”

MADDE 3- 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesinin (5) numaralı fıkrasında yer alan “(1) bendi” ibaresi “(1) ve (p) bentleri” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4- 1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tablonun “V-Kurumlarla ilgili kağıtlar” başlıklı bölümünün (22) numaralı fıkrasında yer alan “Kurumlar Vergisi Kanununun 7 nci maddesinin 24 numaralı bendinde” ibaresi “13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (p) bentlerinde” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 123 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma Anonim Şirketi” ibaresi “Kredi Garanti Fonu Anonim Şirketi ve 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (p) bendinde belirtilen kurumlar” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 6- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasının (e) bendinde yer alan “Kurumlar Vergisi Kanununun 7 nci maddesinin (24) numaralı bendinde” ibaresi “5520 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (p) bentlerinde” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 7- 6/6/1985 tarihli ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 4- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra geçici 2 nci madde uyarınca ilk kez faaliyete geçecek serbest bölgelerde, işleticilerin serbest bölgelerin işletilmesi ile ilgili faaliyetlerden elde ettikleri kazançları, 30 yılı geçmemek ve Ticaret Bakanlığınca kendilerine verilecek ilk faaliyet ruhsatında belirtilen süre

(Denizli Milletvekili Şahin Tin ve Samsun Milletvekili Fuat Köktaş ile 50 Milletvekilinin Teklifi)

ile sınırlı olmak üzere gelir veya kurumlar vergisinden müstesnadır. Bu istisna, 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yapılacak vergi kesintilerini kapsamaz. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 8- 25/3/1987 tarihli ve 3332 sayılı Sermaye Piyasasının Teşviki, Sermayenin Tabana Yaygınlaştırılması ve Ekonomiyi Düzenlemede Alınacak Tedbirler ile 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve 3182 sayılı Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki (D) bendi eklenmiştir.

“Banka için 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanunu, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 12/4/1990 tarihli ve 3624 sayılı Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Teşvik ve Muafiyetleri Kanunu, yapım ihaleleri hariç 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 18/5/1994 tarihli ve 527 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname, 12 nci maddesi hariç 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uygulanmaz.”

“D) Bankanın her türlü ihtiyatı tedbir, ihtiyatı haciz ve icranın geri bırakılması taleplerinde teminat şartı aranmaz. Bankanın kredilerinin teminatını teşkil eden taşınır ve taşınmaz malların icrada, iflasta veya haricen satışında Banka üzerinde kalması hâlinde satış, devir ve intikal ile ilgili her türlü işlemler, mahkemeler

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ile sınırlı olmak üzere gelir veya kurumlar vergisinden müstesnadır. Bu istisna, 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yapılacak vergi kesintilerini kapsamaz. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 8- 25/3/1987 tarihli ve 3332 sayılı Sermaye Piyasasının Teşviki, Sermayenin Tabana Yaygınlaştırılması ve Ekonomiyi Düzenlemede Alınacak Tedbirler ile 5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu ve 3182 Sayılı Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

“Banka için 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanunu, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 12/4/1990 tarihli ve 3624 sayılı Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Teşvik ve Muafiyetleri Kanunu, yapım ihaleleri hariç 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 18/5/1994 tarihli ve 527 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname, 12 nci maddesi hariç 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uygulanmaz.”

“D) Bankanın her türlü ihtiyatı tedbir, ihtiyatı haciz ve icranın geri bırakılması taleplerinde teminat şartı aranmaz. Bankanın kredilerinin teminatını teşkil eden taşınır ve taşınmaz malların icrada, iflasta veya haricen satışında Banka üzerinde kalması hâlinde satış, devir ve intikal ile ilgili her türlü işlemler, mahkemeler

(Denizli Milletvekili Şahin Tin ve Samsun Milletvekili Fuat Köktaş ile 50 Milletvekilinin Teklifi)

ve icra daireleri nezdinde açacağı dava, takip ve talepler teminattan ve tüm harçlardan; Bankanın ihracatın finansmanına ilişkin açtığı alıcı veya ihracatçı kredileri, ihracatın finansmanı amacıyla ihracatçıların yurtiçi ve yurtdışı banka ve finans kurumlarından sağlayacakları krediler için verdiği garantiler, ihracatçıların mal ve hizmet satışını teşvik etmek üzere yaptığı ihracat kredi sigortaları ile yurtdışına yapılacak finansal kiralama işlemlerinin finansmanı ve bu kapsamda verdiği garantiler dolayısıyla lehe aldığı paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden istisnadır.”

MADDE 9- 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 71 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “Bakanlık Müsteşarının başkanlığında, ilgili müsteşar yardımcısı, İç Ticaret Genel Müdürü veya görevlendireceği yardımcısı,” ibaresi “İç Ticaret Genel Müdürü başkanlığında, İç Ticaret Genel Müdürlüğünde görevli en fazla üç genel müdür yardımcısı ile” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 10- 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununun 46 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Meslek kuruluşu üyelerine; sadece kayıtlı olduğu meslek kuruluşu ile sınırlı kalmak kaydıyla Bakanlık e-esnaf ve sanatkar veri tabanı üzerinden, üyelerin adı soyadı, sicil numarası ile sabit işyeri olanların işyeri adresi bilgilerini içeren listeye erişim yetkisi verilir. Elde edilen kişisel veriler, sadece meslek kuruluşu organlarında görev almak isteyen adayların bu kuruluşların üyelerine ulaşabilmeleri amacıyla kullanılabilir. Bu veriler 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa aykırı olarak kullanılamaz, aktarılamaz veya başka bir şekilde işlenemez.”

MADDE 11- 5362 sayılı Kanunun 70 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Bakanlık Müsteşarının başkanlığında, ilgili müsteşar yardımcısı, Esnaf ve Sanatkarlar Genel Müdürü ve genel müdür yardımcıları” ibaresi “Esnaf, Sanatkarlar ve Kooperatifçilik Genel

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ve icra daireleri nezdinde açacağı dava, takip ve talepler teminattan ve tüm harçlardan; Bankanın ihracatın finansmanına ilişkin açtığı alıcı veya ihracatçı kredileri, ihracatın finansmanı amacıyla ihracatçıların yurt içi ve yurt dışı banka ve finans kurumlarından sağlayacakları krediler için verdiği garantiler, ihracatçıların mal ve hizmet satışını teşvik etmek üzere yaptığı ihracat kredi sigortaları ile yurtdışına yapılacak finansal kiralama işlemlerinin finansmanı ve bu kapsamda verdiği garantiler dolayısıyla lehe aldığı paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden istisnadır.”

MADDE 9- 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 71 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “Bakanlık Müsteşarının başkanlığında, ilgili müsteşar yardımcısı, İç Ticaret Genel Müdürü veya görevlendireceği yardımcısı,” ibaresi “İç Ticaret Genel Müdürü başkanlığında, İç Ticaret Genel Müdürlüğünde görevli en fazla üç genel müdür yardımcısı ile” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 10- 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununun 46 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Meslek kuruluşu üyelerine; sadece kayıtlı olduğu meslek kuruluşu ile sınırlı kalmak kaydıyla Bakanlık e-esnaf ve sanatkar veri tabanı üzerinden, üyelerin adı soyadı, sicil numarası ile sabit işyeri olanların işyeri adresi bilgilerini içeren listeye erişim yetkisi verilir. Elde edilen kişisel veriler, sadece meslek kuruluşu organlarında görev almak isteyen adayların bu kuruluşların üyelerine ulaşabilmeleri amacıyla kullanılabilir. Bu veriler 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa aykırı olarak kullanılamaz, aktarılamaz veya başka bir şekilde işlenemez.”

MADDE 11- 5362 sayılı Kanunun 70 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Bakanlık Müsteşarının başkanlığında, ilgili müsteşar yardımcısı, Esnaf ve Sanatkarlar Genel Müdürü ve genel müdür yardımcıları” ibaresi “Esnaf, Sanatkarlar ve Kooperatifçilik Genel

(Denizli Milletvekili Şahin Tin ve Samsun Milletvekili Fuat Köktaş ile 50 Milletvekilinin Teklifi)

Müdürü başkanlığında, Esnaf, Sanatkârlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğünde görevli en fazla üç genel müdür yardımcısı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 12- 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“p) 18/6/2009 tarihli ve 5910 sayılı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 18 inci maddesi kapsamında münhasıran ihracatçılar lehine ihracat kredileri için kefalet vermek amacıyla kurulan kurumlar.”

MADDE 13- 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “araç” ibaresi “taşıt, elkoyma kararı veren mercilerce” şeklinde, ikinci cümlesinde yer alan “aracın” ibaresi “taşıtın” şeklinde, “araç” ibaresi “taşıt” şeklinde değiştirilmiş, dördüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmış, maddeye aşağıdaki üçüncü ve dördüncü fıkralar eklenmiş ve mevcut üçüncü fıkrası beşinci fıkraya olarak teselsül ettirilmiştir.

“(3) Kaçak eşya naklinde kullanıldığı şüphesiyle fiilen gümrük idaresine veya yediemine teslim edilmiş ve hakkında elkoyma kararı bulunmakla birlikte ikinci fıkraya uyarınca alıkonulmayan taşıtlar, gümrük idaresince yapılacak tebligattan itibaren doksan gün içinde muhafaza ve diğer masraflar karşılanmak suretiyle sahibi tarafından teslim alınmaması halinde, tasfiye idaresi tarafından soruşturma ve kovuşturma sonucu beklenmeksizin derhal tasfiye olunur.

(4) Tasfiyenin satış suretiyle gerçekleşmesi halinde, satıştan elde edilen gelirden taşıtın muhafaza edilmesi ve satışı için gerekli olan bütün masraflar karşılandıktan sonra kalan miktar, kovuşturma sonucuna göre işlem yapılmak üzere emanet hesabına alınır.”

MADDE 14- 5607 sayılı Kanununun 11 inci maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Müdürü başkanlığında, Esnaf, Sanatkârlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğünde görevli en fazla üç genel müdür yardımcısı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 12- 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“p) 18/6/2009 tarihli ve 5910 sayılı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 18 inci maddesi kapsamında ihracatçılar lehine münhasıran ihracat kredileri için kefalet vermek amacıyla kurulan kurumlar.”

MADDE 13- 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “araç” ibaresi “taşıt, elkoyma kararı veren mercilerce” şeklinde, ikinci cümlesinde yer alan “aracın” ibaresi “taşıtın” şeklinde, “araç” ibaresi “taşıt” şeklinde değiştirilmiş, dördüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmış, maddeye ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş ve mevcut üçüncü fıkrası beşinci fıkraya olarak teselsül ettirilmiştir.

“(3) Kaçak eşya naklinde kullanıldığı şüphesiyle fiilen gümrük idaresine veya yediemine teslim edilmiş ve hakkında elkoyma kararı bulunmakla birlikte ikinci fıkraya uyarınca alıkonulmayan taşıtlar, gümrük idaresince yapılacak tebligattan itibaren doksan gün içinde muhafaza ve diğer masraflar karşılanmak suretiyle sahibi tarafından teslim alınmaması halinde, tasfiye idaresi tarafından soruşturma ve kovuşturma sonucu beklenmeksizin derhal tasfiye olunur.

(4) Tasfiyenin satış suretiyle gerçekleşmesi halinde, satıştan elde edilen gelirden taşıtın muhafaza edilmesi ve satışı için gerekli olan bütün masraflar karşılandıktan sonra kalan miktar, kovuşturma sonucuna göre işlem yapılmak üzere emanet hesabına alınır.”

MADDE 14- 5607 sayılı Kanununun 11 inci maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Denizli Milletvekili Şahin Tin ve Samsun Milletvekili Fuat Köktaş ile 50 Milletvekilinin Teklifi)

“(5) Bu Kanun uyarınca el konulan ve ambalajlarında kamu kurumlarınca uygulanan bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaret bulunmayan tütün mamulleri, etil alkol, metanol, alkollü içkiler, makaron ve yaprak sigara kağıdı ile ilaç, ilaç hammaddeleri, ilaç hammaddesi içeren ürünler, tıbbi cihaz ve malzemeler, ısıtılarak ya da yakılarak tüketilen ve nikotin içersin içermesin tütün mamulünü taklit eder tarzda kullanılan elektronik sigara ve elektronik nargile dahil her türlü mamul ve bu mamullerin tüketiminde kullanılan elektronik cihaz, aksam, yedek parça ve solüsyonlar el koyan idarelerce numune alınmak veya numune alınması mümkün olmaması halinde ayırt edici bilgilerin tespiti yapılmak suretiyle tutanağa bağlanarak imha edilir. Ancak ilaç, ilaç hammaddeleri, ilaç hammaddesi içeren ürünler, tıbbi cihaz ve malzemeler ile etil alkolden imha haricindeki yöntemlerle tasfiye edilmesi uygun görülenler ilgili bakanlıkların görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 15- 5607 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 14- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce kaçak zannı ile el konulan ve 11 inci maddenin beşinci fıkrası kapsamına giren eşya hakkında aynı fıkra uyarınca işlem yapılır.”

MADDE 16- 14/12/2009 tarihli ve 5941 sayılı Çek Kanununun geçici 3 üncü maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “31/12/2021” ibaresi “31/12/2023” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 17- 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 543 üncü maddesinin ikinci fıkrasının birinci ve ikinci cümlelerinde yer alan “altı” ibareleri “üç” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 18- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 19- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“(5) Bu Kanun uyarınca el konulan ve ambalajlarında kamu kurumlarınca uygulanan bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaret bulunmayan tütün mamulleri, etil alkol, metanol, alkollü içkiler, makaron ve yaprak sigara kağıdı ile ilaç, ilaç hammaddeleri, ilaç hammaddesi içeren ürünler, tıbbi cihaz ve malzemeler, ısıtılarak ya da yakılarak tüketilen ve nikotin içersin içermesin tütün mamulünü taklit eder tarzda kullanılan elektronik sigara ve elektronik nargile dahil her türlü mamul ve bu mamullerin tüketiminde kullanılan elektronik cihaz, aksam, yedek parça ve solüsyonlar el koyan idarelerce numune alınmak veya numune alınması mümkün olmaması halinde ayırt edici bilgilerin tespiti yapılmak suretiyle tutanağa bağlanarak imha edilir. Ancak ilaç, ilaç hammaddeleri, ilaç hammaddesi içeren ürünler, tıbbi cihaz ve malzemeler ile etil alkolden imha haricindeki yöntemlerle tasfiye edilmesi uygun görülenler ilgili bakanlıkların görüşü alınarak Ticaret Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 15- 5607 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 14- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce kaçak zannı ile el konulan ve 11 inci maddenin beşinci fıkrası kapsamına giren eşya hakkında aynı fıkra uyarınca işlem yapılır.”

MADDE 16- 14/12/2009 tarihli ve 5941 sayılı Çek Kanununun geçici 3 üncü maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “31/12/2021” ibaresi “31/12/2023” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 17- 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 543 üncü maddesinin ikinci fıkrasının birinci ve ikinci cümlelerinde yer alan “altı” ibareleri “üç” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 18- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 19- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.